

Näringsutskottets betänkande 2020/21:NU17

Regelförenkling för företag

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om regelförenkling för företag. Yrkandena rör övergripande frågor om hur regelförenklingsarbetet bör bedrivas, handläggningstider och tillståndprocesser, företagens uppgiftslämnande, genomförande av EU-lagstiftning, regelbördan för företag samt Regelrådet och konsekvensutredningar.

I betänkandet finns 30 reservationer (M, SD, C, KD, L). I en reservation (M, SD, KD, L) föreslås att riksdagen ska göra ett tillkännagivande om att företag bara ska behöva lämna uppgifter en gång till myndigheterna enligt konceptet ”En dörr in”.

Behandlade förslag

80 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2020/21.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet	8
Ärendet och dess beredning.....	8
Utskottets överväganden.....	9
Övergripande om regelförenkling för företag.....	9
Handläggningstider och tillståndprocesser.....	21
Företagens uppgiftslämnande	28
Genomförande av EU-lagstiftning.....	33
Regelbördan för företag.....	37
Regelrådet och konsekvensutredningar	40
Reservationer	44
1. Utvärdering av regelförenklingsarbetet, punkt 1 (M, SD)	44
2. En sammanhållen process, punkt 2 (M, SD).....	45
3. Årlig skrivelse, punkt 3 (M, SD)	46
4. Tillväxtverkets förslag, punkt 4 (M, SD).....	46
5. Myndighetsuppdrag, punkt 5 (M, SD).....	47
6. Jämförelse med andra länder, punkt 6 (SD, C).....	48
7. Handlingsplan, punkt 7 (SD, KD)	49
8. Övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag, punkt 8 (M).....	49
9. Övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag, punkt 8 (SD)	50
10. Övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag, punkt 8 (C)	52
11. Övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag, punkt 8 (KD)	54
12. Mål och strategier, punkt 9 (M, SD).....	55
13. Övrigt om handläggningstider och tillståndprocesser, punkt 10 (SD).....	56
14. Övrigt om handläggningstider och tillståndprocesser, punkt 10 (KD)	57
15. En dörr in, punkt 11 (M, SD, KD, L).....	58
16. Övrigt om företagens uppgiftslämnande, punkt 12 (M)	59
17. Övrigt om företagens uppgiftslämnande, punkt 12 (C)	60
18. Övrigt om företagens uppgiftslämnande, punkt 12 (L).....	61
19. Implementeringsråd, punkt 13 (M, SD).....	62
20. Kartläggning av överimplementering, punkt 14 (SD, KD).....	63
21. Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning, punkt 15 (SD).....	63
22. Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning, punkt 15 (C).....	64
23. Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning, punkt 15 (KD).....	65
24. En regel in, en regel ut, punkt 16 (SD, KD, L).....	66
25. Solnedgångsklausuler och andra regelförenklande åtgärder, punkt 17 (C).....	66
26. Regelrådet och konsekvensutredningar, punkt 18 (M)	67
27. Regelrådet och konsekvensutredningar, punkt 18 (SD).....	68
28. Regelrådet och konsekvensutredningar, punkt 18 (C)	69
29. Regelrådet och konsekvensutredningar, punkt 18 (KD).....	70
30. Regelrådet och konsekvensutredningar, punkt 18 (L)	72

Bilaga

Förteckning över behandlade förslag	73
Motioner från allmänna motionstiden 2020/21	73

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Övergripande om regelförenkling för företag

1. Utvärdering av regelförenklingsarbetet

Riksdagen avslår motion

2020/21:3476 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 3 i denna del.

Reservation 1 (M, SD)

2. En sammanhållen process

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:3476 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 4 och

2020/21:3486 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 6.

Reservation 2 (M, SD)

3. Årlig skrivelse

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:2798 av Betty Malmberg (M) yrkande 5 och

2020/21:3476 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 5.

Reservation 3 (M, SD)

4. Tillväxtverkets förslag

Riksdagen avslår motion

2020/21:3486 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5.

Reservation 4 (M, SD)

5. Myndighetsuppdrag

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:944 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,

2020/21:2798 av Betty Malmberg (M) yrkande 3 och

2020/21:3486 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 9.

Reservation 5 (M, SD)

6. Jämförelse med andra länder

Riksdagen avslår motion

2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 15.

Reservation 6 (SD, C)

7. Handlingsplan

Riksdagen avslår motion

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 3.

Reservation 7 (SD, KD)

8. Övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:265 av Alexander Christiansson och Markus Wiechel (båda SD),

2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2,

2020/21:970 av Sten Bergheden (M),

2020/21:1170 av Jan Ericson (M),

2020/21:1196 av Edward Riedl (M) yrkande 1,

2020/21:2462 av Marta Obminska (M),

2020/21:2477 av Dag Larsson m.fl. (S) yrkande 6,

2020/21:2798 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1, 2 och 4,

2020/21:2853 av Lars Beckman (M),

2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 3,

2020/21:2921 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 29,

2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkandena 3 och 9,

2020/21:3100 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 6,

2020/21:3488 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1,

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 8 och 9 samt

2020/21:3675 av Magdalena Schröder (M).

Reservation 8 (M)

Reservation 9 (SD)

Reservation 10 (C)

Reservation 11 (KD)

Handläggningstider och tillståndsprocesser

9. Mål och strategier

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5 och

2020/21:3486 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 8.

Reservation 12 (M, SD)

10. Övrigt om handläggningstider och tillståndsprocesser

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:45 av Martina Johansson (C) yrkandena 1–4,

2020/21:663 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 14 och 15,

2020/21:2808 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 13 och

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 10 och 24.

Reservation 13 (SD)

Reservation 14 (KD)

Företagens uppgiftslämnande

11. En dörr in

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 4,
 2020/21:3486 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 10 och
 2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 2.

Reservation 15 (M, SD, KD, L)

12. Övrigt om företagens uppgiftslämnande

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:328 av Rickard Nordin (C) yrkandena 2 och 3,
 2020/21:572 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 1,
 2020/21:940 av Sten Bergheden (M),
 2020/21:1189 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
 2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 7,
 2020/21:3430 av Tina Acketoft m.fl. (L) yrkande 2 och
 2020/21:3486 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 13.

Reservation 16 (M)

Reservation 17 (C)

Reservation 18 (L)

Genomförande av EU-lagstiftning

13. Implementeringsråd

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6,
 2020/21:3476 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 6 och
 2020/21:3486 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 7.

Reservation 19 (M, SD)

14. Kartläggning av överimplementering

Riksdagen avslår motion

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 7.

Reservation 20 (SD, KD)

15. Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4,
 2020/21:980 av Betty Malmberg (M) yrkande 2,
 2020/21:2808 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 12 och
 2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 12.

Reservation 21 (SD)

Reservation 22 (C)

Reservation 23 (KD)

Regelbördan för företag

16. En regel in, en regel ut

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 3 och

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 4.

Reservation 24 (SD, KD, L)

17. Solnedgångsklausuler och andra regelförenklande åtgärder

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:1712 av Ida Drougge (M),

2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 14 och

2020/21:3015 av Lars Püss (M).

Reservation 25 (C)

Regelrådet och konsekvensutredningar

18. Regelrådet och konsekvensutredningar

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 3,

2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2,

2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 8,

2020/21:2925 av Per Åsling m.fl. (C) yrkande 19,

2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 8,

2020/21:3291 av Martin Ådahl och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 2,

2020/21:3476 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2 och 3 i denna del,

2020/21:3486 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1–4 och

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 5 och 6.

Reservation 26 (M)

Reservation 27 (SD)

Reservation 28 (C)

Reservation 29 (KD)

Reservation 30 (L)

Stockholm den 8 juni 2021

På näringsutskottets vägnar

Lars Hjalmered

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lars Hjalmered (M), Anna-Caren Säterberg (S), Mattias Jonsson (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Monica Haider (S), Helena Lindahl (C), Lotta Olsson (M), Tobias Andersson (SD), Mathias Tegnér (S), Camilla Brodin (KD), Åsa Eriksson (S), Joar Forssell (L), Eric Palmqvist (SD), Peter Helander (C), Lorena Delgado Varas (V) och Amanda Palmstierna (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet 80 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2020/21 om regelförenkling för företag. En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Övergripande om regelförenkling för företag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som på ett övergripande plan rör hur regelförenklingsarbetet bör bedrivas och vilka åtgärder som regeringen därmed bör vidta. Utskottet hänvisar främst till pågående utredningar och den kommande skrivelsen från regeringen om förenklingspolitiken.

Jämför reservation 1 (M, SD), 2 (M, SD), 3 (M, SD), 4 (M, SD), 5 (M, SD), 6 (SD, C), 7 (SD, KD), 8 (M), 9 (SD), 10 (C) och 11 (KD).

Motionerna

I motion 2020/21:2477 av Dag Larsson m.fl. (S) yrkande 6 efterfrågas ett tillkännagivande till regeringen om att beakta behovet av att genomföra regelförenklingar för företagare. Motionärerna menar bl.a. att alla myndigheter bör få tydligare uppdrag att främja jobbtillväxt i små och medelstora företag samt att regeringen, riksdagen och myndigheter behöver bli bättre på att beskriva konsekvenserna för företag när nya regler införs.

I kommittémotion 2020/21:3100 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 6 framförs att regeringen bör genomföra ett omfattande arbete för att minska regelbördan för företag. Arbetet bör fokusera på att genomföra genomgripande regelförenklingar för att underlätta för företagande.

I kommittémotion 2020/21:3476 av Karin Enström m.fl. (M) anges att byråkratin och regelbördan för företagare är stor och växande. Motionärerna efterfrågar i yrkande 3 i denna del därför ett tillkännagivande om att det regelförenklingsarbete som bedrivs av regeringen och myndigheterna bör utvärderas och stärkas. Vidare framhåller motionärerna i yrkande 5 att regeringen för att sätta fokus på regelförenklingsarbetet bör återrapportera till riksdagen om hur arbetet med regelförenklingar och minskad byråkrati fortskrider genom en särskild skrivelse. Därtill anser motionärerna i yrkande 4 att regeringen bör skapa en mer sammanhållen process i syfte att hålla ihop och driva regelförenklingsarbetet, både i regeringen och på myndigheterna.

Lars Hjälmered m.fl. (M) framhåller i kommittémotion 2020/21:3486 att Tillväxtverket under våren 2020 presenterade flera konkreta reformer och förslag till förbättringar på regelförenklingsområdet. Motionärerna anser att Tillväxtverkets slutsatser i stora delar skulle innebära betydande förbättringar i arbetet med regelförenklingar och anger i yrkande 5 att regeringen bör tillvarata och analysera Tillväxtverkets reformförslag i slutrapporten från reger-

ingens förenklingsresa. Vidare menar motionärerna att förenklings- och förbättringsarbetet för Sveriges företag måste intensifieras i Regeringskansliet. Av yrkande 6 framgår att motionärerna anser att regeringen bör skapa en sammanhållen process i Regeringskansliet för att hålla ihop regelförenklingsarbetet. Det bör också sättas tydliga mål för detta arbete och vidtagna åtgärder och uppnådda mål bör återkopplas till riksdagen minst en gång per år. Motionärerna efterfrågar också i yrkande 9 ett tillkännagivande om att regeringen bör ge fler myndigheter uttalade uppdrag att arbeta med regelförenkling.

Lars Hjälmered m.fl. (M) anger i kommittémotion 2020/21:3488 att en tungrodd byråkrati utgör en stor kostnad och försvårar för företag att både starta och växa. Att minska regelbördan skapar förutsättningar för mer företagande och lägger en grund för fler företag som växer, fler svenska jobb och ökade investeringar i Sverige. I yrkande 1 framhåller motionärerna att riksdagen bör tillkännage för regeringen att den ska göra det enklare att driva företag och genomföra genomgripande regelförenklingar.

Sten Bergheden (M) anför i motion 2020/21:944 yrkande 1 att en stor del av företagens administration består av diverse kontakter med myndigheter och att denna kontakt därför behöver göras så enkel och smidig som möjligt. Motionären anser därför att regeringen bör ta fram en tydlig strategi för hur myndigheter och statligaverk kan bli mer företagsvänliga.

I motion 2020/21:970 av Sten Bergheden (M) anføres att möjligheten till dispenser från exempelvis avgifter och tillstånd bör ses över för att göra det enklare och mindre byråkratiskt att starta eget företag. Dispenserna bör gälla de två till tre första åren.

I motion 2020/21:1170 av Jan Ericson (M) framhålls att pandemin har visat att det gick att göra snabba regelförenklingar inom myndigheter, staten i övrigt och kommuner. Motionären efterfrågas ett tillkännagivande till regeringen om att den bör se över möjligheterna att permanenta pandemins regelförenklingar för företagen.

I motion 2020/21:1196 av Edward Riedl (M) yrkande 1 anføres att det är viktigt att skapa fler möjligheter för företag att starta och växa genom att se över möjligheterna att förbättra regelverken för småföretag.

I motion 2020/21:2462 av Marta Obminska (M) framhålls att arbetet med regelförenklingar bör prioriteras och att regelförenklingsarbetet är centralt i arbetet för fler jobb i fler och växande företag. Motionären föreslår därför att arbetet med regelförenkling ska fortsätta och att regeringen ska arbeta med breda regelförenklingar för företag.

I motion 2020/21:2798 av Betty Malmberg (M) anføres att Sverige fortfarande har stora utmaningar när det gäller regelförenklingar för företag. Motionären föreslår därför i yrkande 1 att riksdagen tillkännager för regeringen att företagets regelkrångel måste minska. Vidare anser motionären i yrkande 2 att regelförenklingsarbetet behöver bli mer systematiskt och i yrkande 4 framhålls att företagets regelkostnader ska minska. Därtill anger motionären att Tillväxtverket publicerar en rapport om regler som påverkar företagets kost-

nader och konkurrenskraft. Hon anser i yrkande 3 att regeringen bör ge Tillväxtverket ett fortsatt uppdrag att mäta företagens regelkostnader. Därutöver föreslås i yrkande 5 ett tillkännagivande till regeringen om att riksdagen årligen bör få en åiterrapportering om hur arbetet med regelförenklingar fortskrider.

I motion 2020/21:2853 av Lars Beckman (M) anförs att om det går bra för näringslivet skapas resurser som kan användas till välfärden och till att förbättra samhällets kärnuppgifter. I Sverige har dock regelbördan för företag ökat över tid. Motionären föreslår därför att riksdagen tillkännager för regeringen att den snarast bör sätta upp konkreta mål för att regelkrånglet ska minska betydligt varje år.

Magdalena Schröder (M) framhåller i motion 2020/21:3675 att regeringen måste arbeta aktivt med att minska regelkrånglet för Sveriges företagare och årligen bör rapportera till riksdagen i form av en skrivelse hur arbetet med att minska regelkrånglet fortskrider. Motionären efterfrågar därför ett tillkännagivande till regeringen om behovet av minskat regelkrångel för företag.

I kommittémotion 2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) anförs att regeringen och svenska förvaltningsmyndigheter behöver prioritera och systematisera arbetet med förenkling. I yrkande 2 föreslås därför att en arbetsordning införs enligt följande: Svenska näringslivsorganisationer får först möjlighet att lämna förslag på vilka regler som ska förändras eller tas bort. Regeringen hänvisar sedan förslagen till rätt departement och myndighet samtidigt som respektive myndighet får i uppdrag att redogöra för dels hur myndigheten arbetar med frågan, dels vilka lagändringar som krävs för att en regel ska kunna förändras i den riktning näringslivet efterfrågar. I en årlig skrivelse till riksdagen redovisar regeringen sedan sitt ställningstagande till myndigheters förslag.

I motion 2020/21:265 av Alexander Christiansson och Markus Wiechel (båda SD) anförs att reglerna tenderar att vara mer betungande för små företag än för större företag. Genom utveckling och digitalisering menar motionärerna att staten och myndigheter har en skyldighet att ge den service som krävs för att underlätta för fler att våga starta sitt första företag. Motionärerna efterfrågar därför ett tillkännagivande till regeringen om att utreda förenklade regler för nystartade företag.

I motion 2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 3 anförs att processen i samband med att nya regler som påverkar småföretagare antas bör förändras. Motionärerna föreslår att det i samband med att nya regler tillkommer bl.a. ska göras beräkningar av företagets totala regelkostnader (finansiella, materiella och administrativa) och berörda parter ska få ta del av processen för att se över vilka alternativ som finns.

Per Schöldberg m.fl. (C) anger i kommittémotion 2020/21:2924 att det har genomförts en rad olika utredningar och kartläggningar av hur myndigheterna kan arbeta med regelförenkling för företag. Motionärerna konstaterar att det dock saknas en översikt av hur och om de har genomförts och med vilken effekt. I yrkande 3 efterfrågas därför ett tillkännagivande till regeringen om att

göra en sammanställning av de relevanta utredningar och motsvarande som gjorts om regelförenklningar i syfte att få en överblick. Vidare anser motionärerna i yrkande 9 att riksdagen bör rikta ett tillkännagivande till regeringen om att regelbördan för småföretag och mikroföretag bör minskas kraftigt. Därutöver menar motionärerna i yrkande 15 att regeringen bör jämföra Sverige med andra länder när det gäller regelförenklaringsarbetet för att identifiera utvecklingsområden.

Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) föreslår i kommittémotion 2020/21:2921 yrkande 29 ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för regelverk som främjar innovation och utveckling. I motionen framhålls att existerande regler kontinuerligt bör anpassas till den nya digitala verkligheten och att det bör vara möjligt för allmänhet, företag och offentlig sektor att föreslå anpassningar och ändringar av tillämpningen av existerande regelverk som påverkar och påverkas av digitaliseringen. Motionärerna anser även att bl.a. Regelrådet bör kunna breddas och ha möjlighet att ta initiativ till anpassningar.

Camilla Brodin m.fl. (KD) framför i kommittémotion 2020/21:3500 yrkande 3 att det behövs en sammanhållen handlingsplan med tydliga mätbara mål för hur regelbelastningen ska minska. För att säkerställa att planen följs anser motionärerna att regeringen återkommande ska redovisa för riksdagen hur arbetet med planen fortlöper. I motionen efterfrågas även ett tillkännagivande i yrkande 8 om att regeringen ska inrätta ett förenklaringsforum. Enligt motionärerna bör forumet ha en centralt placerad roll i regelprocessen. Forumet bör även ha mandat att lämna förslag som hanteras enligt principen ”följ eller förklara”, dvs. att regeringen offentligt måste motivera de förslag som inte tillmötesgås. Vidare konstateras i motionen att regelgivning utförs av en rad offentliga aktörer och företag kan därför ha svårt att få en överblick över pågående och planerade insatser. Motionärerna föreslår därför i yrkande 9 att det införs en central plattform för regelgivning. Motionärerna anser att det med en central plattform kan bli mer transparent för företagen när olika regelarbeten börjar och slutar och hur de kan gå tillväga för att lämna synpunkter.

Vissa kompletterande uppgifter

Bakgrund

Regeringen har tidigare fastställt fyra mål för förenklaringsarbetet. Målen var att regler ska främja tillväxt, att företagens kostnader till följd av regler ska minska, att det ska bli enklare för företag att lämna uppgifter till myndigheterna och att handläggningstiderna ska förkortas. Förenklaringsarbetet har hittills följts upp mot dessa mål. Regeringen anför dock i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 24) att de nuvarande målen för förenklingspolitiken löpte ut under 2020 och att regeringen avser att återkomma i närtid med beslut om nya mål för förenklingspolitiken som främjar svensk konkurrenskraft samt omställnings- och innovationsförmåga. Förenklingspolitikens inriktning ska, utöver regelgivning och lagstiftning,

även omfatta tillämpning, styrning och utvärdering. De nuvarande målen kommer enligt regeringen att vara styrande för arbetet på området till dess att nya mål har beslutats.

Statsrådet Ibrahim Baylan besvarade den 16 december 2020 en skriftlig fråga av Tobias Andersson (SD) om när regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag om nya mål för förenklingspolitiken (fr. 2020/21:906). I sitt svar angav statsrådet att beredningen av de nya förenklingspolitiska målen pågår i Regeringskansliet, och att regeringen avser att återkomma med en skrivelse till riksdagen inom kort. Vidare upprepade statsrådet vad som även anges i budgetpropositionen om att de nuvarande målen för förenklingspolitiken kommer att vara styrande för regeringens arbete på området till dess att nya mål har beslutats.

Enligt uppgift från Regeringskansliet kommer skrivelsen att lämnas till riksdagen mot slutet av våren 2021, vilket innebär att riksdagsbehandlingen kommer att äga rum under det följande riksmötet.

Pågående arbete

Uppdrag om företagens administrativa kostnader

Regeringen har gett Tillväxtverket i uppdrag att under 2014–2020 följa upp utvecklingen av företagens administrativa kostnader (N2013/05704/ENT, N2015/06514/FF). I rapporten *Regler som påverkar företagens ekonomi och konkurrenskraft 2019* (dnr Ä 2015-274), som publicerades den 31 mars 2020, anger Tillväxtverket att företagens årliga administrativa kostnader uppskattas ha minskat med omkring 400 miljoner kronor 2019. Detta beror enligt myndigheten på att fyra nya eller ändrade regler bedöms ha medfört betydande administrativa kostnadsförändringar. Kostnadsminskningarna följer av två nya eller ändrade regler: elektroniska fakturor vid offentlig upphandling och undantag från rapporteringsskyldighet för icke-finansiella motparter. De två regeländringar som medför ökade kostnader är arbetsgivardeklaration på individnivå och översyn av företagsstyrningssystem för tjänstepensionsföretag. Tillväxtverket konstaterar även i rapporten att trots den minskning som skedde 2019 krävs omfattande åtgärder för att regeringen ska kunna nå målet om att de administrativa kostnaderna ska vara lägre 2020 än 2012.

Tillväxtverkets rapport med förenklingsförslag

Tillväxtverket överlämnade den 30 juni 2020 rapporten *Förenklingsresan – sammanställda, analyserade och konkretiserade förenklingsförslag* (dnr Ä 2019-1317) till regeringen. Bakgrunden till rapporten är ett antal möten som statsrådet Ibrahim Baylan genomförde under 2019 med företag och organisationer om möjligheten att förenkla för företag och företagare. Tillväxtverket har sammanställt och analyserat de problem och hinder som företag och organisationer påtalat vid eller i anslutning till statsrådets möten. Under arbetet har Tillväxtverket samrått och samverkat med representanter för företag,

myndigheter och intressenter för att identifiera hinder och möjliga förenklingar utifrån flera perspektiv samt för att säkerställa att de förenklingsförslag som läggs fram i rapporten faktiskt åtgärdar de problem och hinder som företagen upplever. Det har också genomförts samhällsekonomiska analyser för att utreda hur nyttan av förenklingsförslagen förhåller sig till de kostnader som kan tänkas uppstå vid ett eventuellt genomförande. I rapporten lämnar Tillväxtverket förslag på förenklingar inom områdena

- tillsynsavgifter inom alkohol- och tobaksområdet
- kör- och vilotider inom transportområdet
- mervärdesskatt
- hotelltillstånd
- information vid regelgivning.

I rapporten konstaterar Tillväxtverket även att det också är viktigt att se över behovet av förenklingsinsatser på systemnivå och att säkerställa ett fortsatt systematiskt och effektivt förenklingsarbete. Myndigheten framhåller att genom att säkerställa att berörda intressenter kommer in tidigt i processen och ges möjlighet till konsultationer ökar sannolikheten att lagar och regler utformas på ett träffsäkert och ändamålsenligt sätt redan från början. Tillväxtverket lämnar därför även förslag på hur regelgivningsprocessen kan vidareutvecklas. Rapporten bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Åtgärder inom ramen för livsmedelsstrategin

Den 19 december 2020 gav regeringen Tillväxtverket i uppdrag att genomföra åtgärder under åren 2020–2025 inom ramen för livsmedelsstrategin (N2019/03240/JL). Tillväxtverket ska bl.a. löpande analysera den samlade regelgivningen inom livsmedelskedjan för att identifiera regler som försämrar konkurrenskraften, tillväxtpöjligheterna eller innovationsförmågan för företagen i livsmedelskedjan samt identifiera eventuella brister i transparens och tillämpning av regelverken. Tillväxtverket ska utifrån dessa analyser lämna förslag på förenklingar. Vidare framgår att Tillväxtverket ska genomföra regelförenkling med fokus på hela livsmedelskedjan genom utveckling av verksamt.se, inklusive Serverat, i linje med den s.k. värde modellen, dvs. ett gemensamt system för enkla digitala myndighetskontakter som har föreslagits av Tillväxtverket, Bolagsverket och Skatteverket. Tillväxtverket ska vidta nödvändiga åtgärder för att realisera värde modellen för några centrala grenar inom livsmedelskedjan, bl.a. genom att skapa tjänster för sammanhållna guidade processer och för samlad information till uppgiftslämnaren om hur ärendet fortskrider. Uppdraget ska genomföras i nära samarbete med Myndigheten för digital förvaltning.

En modern och effektiv miljöprövning

Regeringen beslutade den 20 augusti 2020 att tillsätta en utredning om modern och effektiv miljöprövning (dir. 2020:86). Den särskilda utredaren (chefs-rådman Peter Ardö) ska se över det nuvarande systemet för miljöprövning och

lämna förslag på de ändringar och åtgärder som krävs för att uppnå en modernare och mer effektiv miljöprovning. Syftet är att genom horisontella förändringar i miljöprovningen underlätta miljö- och klimatförbättrande investeringar och åstadkomma snabbare och enklare provningsprocesser samtidigt som ett bibehållet miljöskydd säkerställs. Av kommittédirektivet framgår att utredaren även får föreslå andra förändringar i nuvarande miljöprovningssystem som bidrar till en grön omställning genom mer förutsebara och effektivare provningsprocesser och som förkortar den samlade provningstiden och minskar administrationen samtidigt som nuvarande miljöskyddsnivå bibehålls. Sådana förslag ska dock inte avse mark- och miljödomstolarnas organisation eller handläggning av mål eller ärenden i dessa domstolar. Uppdraget ska redovisas senast den 15 december 2021.

Företagares trygghetssystem

Regeringen beslutade den 25 juni 2020 att tillsätta en utredning om företagares trygghetssystem (dir. 2020:71). Den särskilda utredaren (riksdagsledamot Mathias Tegnér) ska lämna förslag på hur företagares trygghetssystem kan bli tydligare, enklare och mer förutsebart. I uppdraget ingår bl.a. att lämna förslag på hur reglerna och processen i företagets trygghetssystem kan förenklas. I kommittédirektivet anför regeringen att Sveriges företagare ska ha ett förutsebart trygghetssystem som vid varje given tidpunkt gör att de som kliver in i och ut ur företagarrollen känner samma trygghet som anställda. Det ställer krav på att regler och processer är enkla, lättillgängliga och lättförståeliga. De administrativa kostnaderna för att följa reglerna ska vara så låga som möjligt. Behovet av minskat regelkrångel och ökad digitalisering liksom ökad samverkan mellan myndigheter i syfte att dela information ska därför beaktas. Regeringen framhåller att utredaren därför ska göra en helhetsöversyn dels av regler och processer kring företagets trygghetssystem utifrån ett förenklingsperspektiv, dels med syftet att identifiera och ta bort omotiverade skillnader mellan företagsformer. Därutöver ska utredaren lämna förslag på nödvändiga författningsändringar och åtgärder som gör det enklare och mer förutsebart för företagare att utnyttja trygghetssystemen vid exempelvis sjukdom och föräldraledighet. Ett deluppdrag som rör huruvida åldersgränsen 55 år är ändamålsenlig som bortre gräns för möjligheten att välja karenstid i sjukförsäkringen redovisades den 2 november 2020. Uppdraget i övrigt ska redovisas senast den 15 december 2021.

Förenklingar för mikroföretag m.m.

Regeringen tillsatte den 12 maj 2020 en utredning som ska föreslå förenklingar av regelverken för mikroföretag och en modernisering av bokföringslagen (dir. 2020:48). Utredaren ska brett analysera och identifiera vilka regelverk som är mest betungande för mikroföretag och föreslå förenklingar av sådana regelverk. Utredaren ska också se över bokföringslagen (1999:1078) för att åstadkomma ett modernt, teknik neutralt och enkelt regelverk som är anpassat till dagens förhållanden. Genom ett tilläggsdirektiv beslutade regeringen i

februari 2021 att förlänga utredningen uppdrag till den 30 juni 2021 (dir. 2021:11).

Därutöver tillsatte regeringen den 20 december 2019 en utredning för att se över beskattningen av enskilda näringsidkare (dir. 2019:102). Syftet med utredningen är att göra det mindre komplicerat att starta och driva enskild näringsverksamhet och samtidigt underlätta för den skattskyldige att göra rätt och undvika oavsiktliga fel. Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 juli 2021.

EU-kommissionens meddelande om bättre lagstiftning

EU-kommissionen antog den 29 april 2021 ett meddelande om bättre lagstiftning där det förs fram flera förslag för att anpassa EU:s lagstiftningsprocess för framtiden (COM(2021) 219). Kommissionen föreslår bl.a. följande åtgärder:

- Eliminera hinder och onödig byråkrati som fördröjer investeringar och uppbyggnaden av 2000-talets infrastruktur, i samarbete med medlemsländerna, regioner och viktiga aktörer.
- Förenkla offentliga samråd genom att införa en enda uppmaning att inkomma med synpunkter på den förbättrade portalen Kom med synpunkter.
- Införa principen ”En in, en ut” som ska minska bördorna för invånarna och företagen genom att man särskilt uppmärksammar konsekvenserna av och kostnaderna för att tillämpa lagstiftningen, särskilt för små och medelstora företag. Med den här principen kan man säkerställa att nya bördor som införs kompenseras genom att likvärdiga bördor på samma politikområde tas bort.
- Integrera FN:s mål för hållbar utveckling så att alla lagstiftningsförslag bidrar till Agenda 2030 för hållbar utveckling.
- Förbättra det sätt på vilket lagstiftning behandlar och stöder hållbarhet och den digitala omställningen.
- Integrera strategisk framsyn i politiken för att anpassa den efter framtida behov, exempelvis genom att ta hänsyn till nya stora trender på olika områden som miljö, digitalisering, geopolitik och samhällsekonomi.

I meddelandet anförts vidare att kommissionen under det kommande året bl.a. kommer att presentera 2020 års undersökning av regelbördorna, där resultatet av kommissionens satsningar på att minska bördorna beskrivs.

Tidigare riksdagsbehandling

Riksrevisionens granskning av statliga insatser för att underlätta nyföretagande genom digitalisering

Våren 2020 behandlade utskottet regeringens skrivelse Riksrevisionens granskning av statliga insatser för att underlätta nyföretagande genom digitalisering (skr. 2019/20:42). I skrivelsen uppgav regeringen att den instämmer i

Riksrevisionens iakttagelse att statliga myndigheters åtgärder för att förenkla för företagare via digitala tjänster har inneburit att det har blivit enklare att starta företag, men också i slutsatsen att de digitala tjänsterna hittills inte underlättar för företagare att starta företag fullt så mycket som vore önskvärt. Samtidigt konstaterade regeringen att digitala tjänster för bl.a. tillstånd hos kommuner än så länge är begränsade till ett mindre antal branscher och ett mindre antal tillståndsgivningsprocesser. Om digitalisering ska få ett systematiskt genomslag för den samlade mängden av svenska företag förutsätter det enligt regeringen förenkling och digitalisering av fler myndighetsprocesser och inom fler branscher.

Regeringen instämde vidare i det som Riksrevisionen lyfte fram om att det finns ett fortsatt behov att vidta åtgärder för att underlätta digital samverkan mellan myndigheterna. Regeringen instämde likaså i att det arbetet behöver hantera de frågor som Riksrevisionen tar upp.

Tillkännagivande om förenklingsuppdrag till myndigheter

Våren 2020 riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om att den bör överväga att ge fler statliga myndigheter ett s.k. förenklingsuppdrag för att på så sätt underlätta företagandet i Sverige (bet. 2019/20:NU16, rskr. 2019/20:287). Utskottet konstaterade att regeringen har gett 19 myndigheter i uppdrag att förenkla för de företag som de har kontakter med, och Tillväxtverket har i uppdrag att följa upp dessa myndigheters arbete. Uppdraget omfattar handläggningstider, hur nöjda företagen är med sina kontakter med myndigheterna och myndigheternas samråd med företagen. Utskottet framhöll utöver detta att riksdagen bör tillkänna för regeringen att den bör överväga att ge fler statliga myndigheter ett s.k. förenklingsuppdrag för att på så sätt underlätta företagandet i Sverige.

Företrädare i utskottet för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet ansåg att riksdagen inte borde göra något tillkännagivande och redovisade denna uppfattning i en reservation.

Våren 2021 lämnade regeringen sin skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 till riksdagen. I skrivelsen anförde regeringen att tillkännagivandet inte är slutbehandlat och hänvisade till sin kommande skrivelse om målen för regelförenklingspolitiken. I ett yttrande till konstitutionsutskottet över regeringens skrivelse (yttr. 2020/21:NU4y) anförde utskottet att det inte hade några invändningar mot regeringens bedömning.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Utvärdering av regelförenklingsarbetet
- En sammanhållen process

- Årlig skrivelse
- Tillväxtverkets förslag
- Myndighetsuppdrag
- Jämförelse med andra länder
- Handlingsplan
- Övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag.

Utvärdering av regelförenklingsarbetet

Utskottet vill framhålla att regelförenkling för företag är en viktig del av näringspolitiken. Regler som är ändamålsenligt utformade och enkla för företagen att följa bidrar till att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag. I detta är utskottet enigt. Det finns dock olika uppfattningar bland utskottets ledamöter om vilka övergripande strategier som bör vara styrande för förenklingsarbetet och vilka åtgärder som bör vidtas inom ramen detta arbete. Utskottet kan inte annat än att åter konstatera att det återkommer till dessa viktiga frågor under det följande riksmötet när regeringens skrivelse om förenklingspolitiken behandlas av riksdagen. Utskottet ämnar därmed inte att ställa sig bakom förslaget i motion 2020/21:3476 (M) yrkande 3 om att förenklingspolitiken bör utvärderas. Motionsyrkandet avstyrks härmed.

En sammanhållen process

Utskottet vill inledningsvis betona vikten av att arbetet med att åstadkomma enklare regler och minskade administrativa kostnader för företag bedrivs på ett strukturerat och målinriktat sätt. I motionerna 2020/21:3476 (M) yrkande 4 och 2020/21:3486 (M) yrkande 6 efterfrågas åtgärder för att regeringen ska systematisera regelförenklingsarbetet så att det bedrivs i en sammanhållen process. Utskottet noterar att regeringen vid flera tillfällen under det innevarande riksmötet i olika sammanhang har aviserat att den i närtid kommer att återkomma till riksdagen med nya mål för förenklingspolitiken som främjar svensk konkurrenskraft samt omställnings- och innovationsförmåga. En skrivelse med denna innebörd kommer enligt uppgift att lämnas till riksdagen våren 2021 och beredas av riksdagen under nästa riksmöte. Utskottet får anledning att återkomma till dylika frågor vid den kommande beredningen av den nämnda skrivelsen.

Motionsyrkandena avstyrks härmed.

Årlig skrivelse

I motionerna 2020/21:2798 (M) yrkande 5 och 2020/21:3476 (M) yrkande 5 återfinns förslag om att regeringen årligen ska överlämna en skrivelse till riksdagen om regelförenklingar. Utskottet kan konstatera att riksdagen redan 1999 riktade ett tillkännagivande till regeringen om att årligen lämna en redogörelse för regeringens regelförenklingsarbete till riksdagen. Utskottet noterar likt föregående år att regeringen i budgetpropositionen för 2021 lämnade en

redogörelse för sitt regelförenklingsarbete med hänvisning till riksdagens tillkännagivande från 1999. Vidare konstaterar utskottet återigen att regeringen avser att lämna en skrivelse om förenklingspolitiken till riksdagen som utskottet kommer att behandla under nästa riksmöte. Utskottet är därmed inte berett att förorda något tillkännagivande om att regeringen ska lämna en årlig skrivelse till riksdagen om arbetet med regelförenkling. Motionsyrkandena avstyrks härmed.

Tillväxtverkets förslag

I motion 2020/21:3486 (M) yrkande 5 anförs att regeringen bör återkomma med en plan för hur den avser att gå vidare med de förslag som Tillväxtverket framfört i sin rapport Förenklingsresan – sammanställda, analyserade och konkretiserade förenklingsförslag från våren 2020. Utskottet noterar att regeringen vid upprepade tillfällen har angett att en skrivelse om förenklingspolitiken kommer att lämnas till riksdagen under våren 2021. Utskottet anser att motionsyrkandet därmed kan lämnas utan åtgärd och således avstyrkas.

Myndighetsuppdrag

Utskottet kan konstatera att statliga myndigheter sedan flera år tillbaka arbetar för att förenkla för företagare med hjälp av digitalisering samt att 19 myndigheter har särskilda uppdrag att förenkla för de företag som de har kontakter med. Uppdraget omfattar handläggningstider, hur nöjda företagen är med sina kontakter med myndigheterna och myndigheternas samråd med företagen. Tillväxtverket har också i uppdrag att följa upp dessa myndigheters arbete. Det ser utskottet positivt på. Utskottet kan vidare konstatera att riksdagen under det föregående riksmötet riktade ett tillkännagivande till regeringen om att fler myndigheter bör få förenklingsuppdrag. Tillkännagivandet är ännu inte slutbehandlat och utskottet ser inte något behov av att rikta ännu ett tillkännagivande om detta till regeringen, vilket förordas i motionerna 2020/21:2798 (M) yrkande 3 och 2020/21:3486 (M) yrkande 9. Motionsyrkandena avstyrks härmed.

Jämförelse med andra länder

I motion 2020/21:2924 (C) yrkande 15 betonas vikten av att regeringen, som en del i regelförenklingsarbetet, kontinuerligt jämför Sverige med andra länder och arbetar för att rankas högre av t.ex. Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). Regelförenklingsarbetet är enligt utskottets uppfattning mycket viktigt för svenska företag och svensk konkurrenskraft. En bra måttstock på hur arbetet fortskrider kan många gånger vara att jämföra Sverige med andra länder och ta del av de förslag och rekommendationer som lämnas av t.ex. OECD. Utskottet utgår från att regeringen delar denna uppfattning och i sitt regelförenklingsarbete beaktar de rekommendationer som OECD framfört i sin rapport Regulatory Policy Outlook.

Motionsyrkandet avstyrks härmed.

Handlingsplan

Företag ska lägga så lite tid som möjligt på administration, och det är därför av stor vikt att de regelverk som företag måste förhålla sig till är ändamålsenligt utformade och att de tillämpas på ett så enkelt sätt som möjligt utan att rättssäkerheten för den sakens skull eftersätts. I motion 2020/21:3500 (KD) yrkande 3 förordas att regeringen tar fram en sammanhållen handlingsplan med tydliga, mätbara mål om en minskad regelbörda. Utskottet avser inte att ställa sig bakom det som efterfrågas i motionsyrkandet utan hänvisar till den kommande riksdagsbehandlingen av regeringens skrivelse som enligt uppgift kommer att lämnas till riksdagen under våren 2021 och innehålla mål för förenklingsarbetet. Motionsyrkandet avstyrks därmed.

Övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag

Enklare regler, kortare handläggningstider och minskade administrativa kostnader för företag är något som utskottet vill framhålla som mycket betydelsefullt för att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag. Förenklingspolitiken är således en mycket viktig del av näringspolitiken och det är av stor vikt att regelverken är ändamålsenligt utformade och att de tillämpas på ett så enkelt sätt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts.

När det gäller övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag finns en rad motionsyrkanden där det förordas olika åtgärder som utskottet här ska ta ställning till. Det handlar t.ex. om hur ett systematiskt regelförenklingsarbete bör utformas, vilka mål som bör vara vägledande för ett sådant arbete och vilka övergripande insatser som bör ingå. Utskottet vill med anledning av dessa motioner framhålla att regeringen har inlett ett arbete för att utveckla mål och insatser för att förenkla för svenska företag. Utskottet välkomnar detta och noterar att statsrådet Ibrahim Baylan under 2019 genomförde en s.k. förenklingsresa för att få klarhet i vilka förenklingsreformer företag efterfrågade mest. Utskottet kan konstatera att Tillväxtverket, bl.a. mot bakgrund av vad som framkom under förenklingsresan, i en rapport har lämnat förslag på lämpliga förenklingsåtgärder. Som redovisats är rapporten för närvarande under beredning inom Regeringskansliet och regeringen har vid flera tillfällen under våren 2021 uppgett att den i närtid avser att återkomma till riksdagen med en skrivelse om en förenklingspolitik för stärkt konkurrenskraft, tillväxt och innovationsförmåga. Skrivelsen kommer dock inte att hinna beredas i riksdagen under det innevarande riksmötet utan först under det kommande, och utskottet får då anledning att återkomma till hur en förenklingspolitik bör utformas för att svenska företags konkurrenskraft och innovationsförmåga ska stärkas.

Utöver detta vill utskottet påminna om att det för närvarande pågår en rad utredningar med ett tydligt förenklingsperspektiv. Det handlar exempelvis om att förkorta handläggningstiderna för gruv- och mineralnäringen, om effektivare miljöprovningar, om enklare regelverk för mikroföretagande och om

moderniseringar i bokföringslagen. Vidare vill utskottet påminna om det arbete med regelförbättring som pågår på EU-nivå och att EU-kommissionen nyligen har antagit ett meddelande med förslag på åtgärder som ska reducera företagens administrativa bördor.

Motionsyrkandena avstyrks härmed.

Handläggningstider och tillståndprocesser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om handläggningstider och tillståndprocesser. Utskottet hänvisar till tidigare riksdagsbeslut och pågående arbete.

Jämför reservation 12 (M, SD), 13 (SD) och 14 (KD).

Motionerna

I kommittémotion 2020/21:3486 av Lars Hjalmered m.fl. (M) framhålls att handläggningstiderna vid myndigheter är ett stort problem för företag. Motionärerna anser därför i yrkande 8 att riksdagen ska rikta ett tillkännagivande till regeringen om att den bör ge myndigheter i uppdrag att identifiera kostsamma och långa handläggningstider samt sätta upp mål och strategier för att förkorta dessa handläggningstider.

Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) framhåller i kommittémotion 2020/21:663 att entreprenörer som söker tillstånd för att expandera eller öppna ny verksamhet ibland kan råka ut för att ärendet bollas mellan olika kommunala aktörer och myndigheter utan en tydlig borte tidsgräns. Motionärerna föreslår därför i yrkande 14 att en borte tidsgräns för tillståndsansökningar införs samt en förenklad hantering vid överklaganden. Därtill anges i motionen att ett problem som många industriföretagare möter är att handläggningen av miljötillstånd för nya industriföretag drar ut på tiden. Motionärerna anser därför i yrkande 15 att riksdagen bör tillkännage för regeringen att den bör ge i uppdrag åt relevanta myndigheter att vid handläggningen av miljötillstånd i större omfattning än i dag arbeta proaktivt och behjälpligt gentemot företag som vill expandera.

I kommittémotion 2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) anges att myndigheternas handläggningsprocesser ibland kan dra ut på tiden och därmed begränsa företagets möjligheter att bedriva sin verksamhet. Motionärerna föreslår därför i yrkande 5 att riksdagen ska tillkännage för regeringen att den bör ge myndigheterna i uppdrag att identifiera samt upprätta mål och strategier för de mest kostsamma handläggningstiderna för företaget.

För att företag ska kunna fortsätta att utvecklas behöver det enligt vad Martina Johansson (C) anför i motion 2020/21:45 bli enklare att vara företagare. Motionären anger att det i dag finns ca 30 tillstånd att söka samt lagar

och förordningar, som tillsammans skapar ca 130 olika regelverk för företagare att förhålla sig till. Motionären anser därför i yrkande 1 att relevanta myndigheter bör ges i uppdrag av regeringen att gå igenom samtliga tillstånd som krävs för företag. Vidare efterfrågar motionären i yrkande 2 ett tillkännagivande till regeringen om att utreda möjligheten att utse en samordnare som tillsammans med företag granskar lagstiftningens krav för att få ett rimligt tillståndsförfarande. Motionären menar i yrkande 3 även att regeringen bör utreda om det går att ha olika krav på tillstånd för företagen beroende på storlek och hur länge de bedrivit sin verksamhet. Därtill framförs i yrkande 4 att riksdagen bör uppmana regeringen att införa krav på myndigheter att även bistå företagare med råd och stöd i samband med ansökningar och tillsyn. Enligt motionärerna skulle detta bidra till kortare handläggningstider för företagen.

I kommittémotion 2020/21:2808 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) framhålls att kontakten med myndigheter måste bli smidigare för företag. I yrkanden 13 framför motionärerna att det bör införas servicegarantier för företagen med syftet att bidra till en snabbare, kvalitativare och mer förutsebar myndighetsservice.

I kommittémotion 2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) anges att myndigheternas service till företagen kan vara avgörande för företagets utveckling. Förutsebarhet anges vara en viktig faktor för företagen i kontakten med myndigheter. Motionärerna menar att det bör finnas tydligt definierade och tidssatta garantier för vilken service man som företagare ska kunna förvänta sig. Vidare ska det också regleras hur företagen ska kompenseras om myndigheten inte lever upp till garantierna. Motionärerna vill därför enligt yrkande 10 utreda servicegarantier för företagen i syfte att bidra till snabbare, kvalitativare och mer förutsebar myndighetsservice. I motionen framförs vidare att innovations- och utvecklingskedjan hos svenska industrier hämmas av tillståndprocesser och en miljö- och klimatpolitik som ställer sig i opposition till att industriproduktion sker i Sverige. Motionärerna anser därför i yrkande 24 att det finns anledning att göra en översyn av prövningsorganisationen och miljölagstiftningen i syfte att förkorta industrins tillståndprocesser.

Vissa kompletterande uppgifter

Bakgrund

Förvaltningslagen och åtgärder om handläggningen försenas

Förvaltningslagen (2017:900, FL) gäller för handläggning av ärenden hos förvaltningsmyndigheterna, om inte annat är reglerat i lag eller förordning (1 och 4 §§ FL). Av 9 § FL framgår att ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. En av nyheterna i 2017 års förvaltningslag var bestämmelserna med åtgärder om handläggningen försenas. Det infördes en skyldighet för myndighet att underätta parten i ett ärende om myndigheten bedömer att avgörandet i ett ärende

som har inletts av en enskild part kommer att bli väsentligt försenat. I en sådan underrättelse ska myndigheten redovisa anledningen till förseningen (11 §). En annan nyhet var införandet av en dröjsmålstalan. I 12 § FL anges att om ett ärende som har inletts av en enskild part inte har avgjorts i första instans senast inom sex månader, får parten skriftligen begära att myndigheten ska avgöra ärendet. Myndigheten ska inom fyra veckor från den dag då en sådan begäran kom in antingen avgöra ärendet eller i ett särskilt beslut avslå begäran. Ett sådant beslut att avslå en begäran om att ärendet ska avgöras får överklagas till den domstol eller förvaltningsmyndighet som är behörig att pröva ett överklagande av avgörandet i ärendet. Myndighetens prövning är begränsat på så sätt att den får begäras av parten vid ett tillfälle under ärendets handläggning.

Tidigare riksdagsbehandling

Tillkännagivanden om myndigheternas handläggningstider

Riksdagen riktade ett tillkännagivande till regeringen under våren 2017 om att alla myndigheter som företag kommer i kontakt med ska sätta tydliga tidsgränser för sina handläggningstider (bet. 2016/17:NU12, rskr. 2016/17:192). Utskottet ansåg att regeringen borde vidta lämpliga åtgärder för att alla myndigheter som företag kommer i kontakt med ska sätta tydliga tidsgränser för sina handläggningstider. Företrädare för Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet i utskottet reserverade sig mot beslutet om ett tillkännagivande.

Riksdagen riktade därtill ytterligare ett tillkännagivande till regeringen under våren 2018 om att den bör bedriva ett fortsatt arbete för att förkorta handläggningstiderna på myndigheter där tydliga handläggningstider utgör en central del samt vidta ytterligare åtgärder för att öka takten i arbetet (bet. 2017/18:NU12, rskr. 2017/18:238). Utskottet ansåg att det är viktigt att företagare får information om hur lång handläggningstiden är på myndigheter. Företrädare för Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet i utskottet reserverade sig mot beslutet om ett tillkännagivande.

I regeringens skrivelse Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2019 (skr. 2019/20:75) anförde regeringen med anledning av tillkännagivandena om handläggningstider att den 2017 gav Tillväxtverket i uppdrag att ta fram ett kunskapsunderlag som visar hur myndigheternas handlägningsprocesser påverkar företagens konkurrenskraft och utveckling samt ge förslag på vilka åtgärder och metoder som är effektiva och ändamålsenliga för att förkorta handläggningstiderna. Uppdraget redovisades i februari 2018. Därefter gav regeringen Tillväxtverket i uppdrag att lämna förslag om kortare handlägningsprocesser för företag i besöksnäringen. I uppdraget ingick att Tillväxtverket skulle redovisa exempel på områden där maxtid och tidsgränser kan få särskilt stor effekt för företagen. Myndigheten skulle också redovisa skäl både för och emot maxtider och tidsgränser. Uppdraget redovisades i februari 2019. Tillväxtverket fann att det kan finnas skäl för införande av

lagstadgade maxtider för handläggning på områden med långa handläggnings-tider. Samtidigt pekade myndigheten på risker som kan finnas med lagstadgade och frivilliga maxtider. Myndigheten ansåg att de negativa effekterna av att införa tidsgränser som generell metod för att förkorta handläggningstider väger över de positiva effekterna och föreslog därför andra åtgärder. Regeringen angav i budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24) bl.a. att den avser att fortsätta att följa upp aktuella myndigheters arbete med att förkorta handläggningstider och att den inte uteslöt ytterligare åtgärder. Regeringen uppgav att de båda tillkännagivandena om handläggningstider därmed var slutbehandlade.

Näringsutskottet behandlade regeringens ståndpunkt i fråga om de två tillkännagivandena om handläggningstider i sitt yttrande till konstitutionsutskottet över regeringens skrivelse (yttr. 2019/20:NU7y). Näringsutskottet angav att det inte hade någon annan uppfattning än regeringen och att tillkännagivandena därmed kunde anses vara slutbehandlade. En avvikande mening framfördes av företrädare från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna i utskottet.

Tillkännagivande om handläggningstider för gruv- och mineralnäringen

Våren 2019 tillkännagav riksdagen för regeringen att den snarast bör vidta nödvändiga åtgärder för att förenkla och förkorta tillståndprocesserna för gruv- och mineralnäringen (bet. 2018/19:NU11, rskr. 2018/19:209). Företrädare i utskottet för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet reserverade sig mot beslutet.

Våren 2021 beslutade riksdagen om ett nytt tillkännagivande som rör handläggningstiderna och tillståndprocesserna för gruv- och mineralnäringen (bet. 2020/21:NU18, rskr. 2020/21:228). Utskottet anförde att regeringen senast den 30 juni 2022 ska återkomma till riksdagen med konkreta förslag på förenklade tillståndprocesser och kortare handläggningstider för gruv- och mineralnäringen. Företrädare i utskottet för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet reserverade sig mot beslutet.

Tillkännagivande om förenklingsuppdrag till fler myndigheter

Riksdagen riktade ett tillkännagivande till regeringen våren 2020 om att den bör överväga att ge fler statliga myndigheter ett s.k. förenklingsuppdrag för att på så sätt underlätta företagandet i Sverige (bet. 2019/20:NU16, rskr. 2019/20:287). Utskottet konstaterade att regeringen har gett 19 myndigheter i uppdrag att förenkla för de företag som de har kontakter med, och att Tillväxtverket har i uppdrag att följa upp dessa myndigheters arbete. Uppdraget omfattar handläggningstider, hur nöjda företagen är med sina kontakter med myndigheterna och myndigheternas samråd med företagen. Utskottet menade att regeringen bör överväga att ge fler statliga myndigheter ett s.k. förenklingsuppdrag för att på så sätt underlätta företagandet i Sverige. Företrädare för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet reserverade sig mot beslutet om ett tillkännagivande.

I regeringens skrivelse Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (skr. 2020/21:75) anför regeringen med anledning av tillkännagivandet att en skrivelse med nya mål för förenklingspolitiken som främjar svensk konkurrenskraft samt omställnings- och innovationsförmåga bereds i Regeringskansliet. Regeringen anser att tillkännagivandet inte är slutbehandlat. I ett yttrande till konstitutionsutskottet över regeringens skrivelse anförde ett enigt utskott att det inte hade något att invända mot regeringens bedömning (yttr. 2020/21:NU4y).

Tilkännagivande om programmet Serverat

Riksdagen riktade ett tillkännagivande till regeringen våren 2020 om att den bör verka för att fler tjänster ansluts till programmet Serverat i syfte att öka anslutningsgraden hos kommunerna (bet. 2019/20:NU16, rskr. 2019/20:287). Utskottet konstaterade att det är för få kommuner anslutna till programmet för att dess potential ska komma majoriteten av företagen inom restaurang- och besöksnäringen till del. Utskottet ansåg därför att regeringen bör verka för att fler tjänster ansluts till programmet Serverat i syfte att öka anslutningsgraden hos kommunerna. Företrädare för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet reserverade sig mot beslutet om ett tillkännagivande.

I regeringens skrivelse Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (skr. 2020/21:75) anför regeringen med anledning av tillkännagivandet att en skrivelse med nya mål för förenklingspolitiken som främjar svensk konkurrenskraft samt omställnings- och innovationsförmåga bereds i Regeringskansliet. Regeringen anser att tillkännagivandet inte är slutbehandlat. I ett yttrande till konstitutionsutskottet över regeringens skrivelse anförde ett enigt utskott att det inte hade något att invända mot regeringens bedömning (yttr. 2020/21:NU4y).

Tilkännagivande om ökad digital samverkan mellan myndigheter

Riksdagen riktade ett tillkännagivande till regeringen våren 2020 om att den bör vidta ytterligare åtgärder för att förenkla företagandet och öka den digitala samverkan mellan myndigheter (bet. 2019/20:NU16, rskr. 2019/20:287). Utskottet anförde att en central del i regelförenklaringsarbetet är att undanröja de hinder som finns för samarbete mellan myndigheter och därmed underlätta digitala samverkan mellan myndigheter. Utskottet ansåg därför att regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att förenkla företagandet och öka den digitala samverkan mellan myndigheter. Företrädare för Vänsterpartiet reserverade sig mot beslutet om ett tillkännagivande.

I regeringens skrivelse Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (skr. 2020/21:75) anför regeringen med anledning av tillkännagivandet att en skrivelse med nya mål för förenklingspolitiken som främjar svensk konkurrenskraft samt omställnings- och innovationsförmåga bereds i Regeringskansliet. Regeringen anser att tillkännagivandet inte är slutbehandlat. I ett yttrande till konstitutionsutskottet över regeringens skrivelse

anförde ett enligt utskott att det inte hade något att invända mot regeringens bedömning (yttr. 2020/21:NU4y).

Tillkännagivanden om att handläggningstiderna för stöd vid korttidsarbete bör förkortas

Med stöd av sin initiativrätt enligt 9 kap. 16 § riksdagsordningen föreslog ett enligt utskott våren 2021 (bet. 2020/21:NU30) att riksdagen skulle rikta tre tillkännagivanden till regeringen med anledning av myndighetshandläggningen av företags ansökningar för stöd vid korttidsarbete. Sammantaget innebär tillkännagivandena följande:

- Regeringen bör säkerställa att handläggningstiderna för stöd vid korttidsarbete förkortas ytterligare. Både resursförstärkningar och lagändringar, inklusive en tidsgaranti, bör övervägas.
- Regeringen bör skyndsamt se över möjligheten att införa särskilda straffbestämmelser för stöd vid korttidsarbete.
- Regeringen bör skyndsamt utreda hur proportionaliteten vid avstämningar och återkrav av preliminärt stöd kan ökas.

Riksdagen har i skrivande stund ännu inte fattat beslut i ärendet.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Mål och strategier
- Övrigt om handläggningstider och tillståndsprocesser.

Mål och strategier

Utskottets uppfattning är att det ska vara enkelt att starta och driva företag, och utskottet vill framhålla att myndigheternas handläggning, samordning och användande av väl utvecklade digitala tjänster är viktigt för företagen. Utöver att nämna det förenklingsuppdrag som regeringen 2013 gav till 19 myndigheter – som bl.a. rör myndigheternas handläggning – kan utskottet konstatera att riksdagen under den innevarande mandatperioden riktat flera tillkännagivanden till regeringen om myndigheternas handläggningstider. Dessa har redovisats i det föregående. Utskottet kan dessutom konstatera att flera av tillkännagivandena ännu inte är slutbehandlade eftersom regeringen avser att lämna en skrivelse med nya mål för förenklingspolitiken. Utskottet kan vidare konstatera att det pågår flera utredningar som har i uppdrag att se över myndigheternas handläggningstider och prövningsprocesser och utskottet utgår från att regeringen beaktar utredarnas förslag. I ljuset av den pågående pandemin och de stöd som företag därav kan ansöka om vill utskottet understryka vikten av att myndigheternas handläggning sker på ett snabbt och effektivt sätt utan att rättssäkerheten eftersätts. Som redovisats har riksdagen

också riktat ett tillkännagivande till regeringen om att handläggningen av stöd vid korttidsarbete bör förkortas. Mot denna bakgrund ser utskottet inte att det behövs något tillkännagivande till regeringen med en övergripande inriktning om mål och uppdrag för myndigheternas arbete, så som förordas i motionerna 2020/21:704 (SD) yrkande 5 och 2020/21:3486 (M) yrkande 8.

Motionsyrkanden avstyrks härmed.

Övrigt om handläggningstider och tillståndprocesser

Moderna och effektiva tillståndprocesser är enligt utskottets uppfattning en viktig fråga för att bibehålla och stärka Sveriges och svenska företags konkurrenskraft. I motionerna 2020/21:45 (C) yrkandena 1–4, 2020/21:663 (SD) yrkandena 14 och 15, 2020/21:2808 (KD) yrkande 13 och 2020/21:3500 (KD) yrkandena 10 och 24 efterfrågas tillkännagivanden som rör myndigheternas handläggnings- och tillståndprocesser. Det gäller exempelvis olika insatser för att underlätta företagets kontakt med myndigheter, att handläggningen hos myndigheterna i olika avseenden bör förbättras och effektiviseras samt att handläggningstiderna förkortas.

Utskottet kan inledningsvis konstatera att riksdagen vid flera tillfällen under de senaste riksmötena har riktat tillkännagivanden till regeringen om myndigheternas handläggningstider och tillståndprocesser. Flera av dessa är ännu inte slutbehandlade bl.a. mot bakgrund av regeringens kommande skrivelse till riksdagen om nya mål för förenklingspolitiken. Utskottet noterar även att ett flertal utredningar pågår som har i uppdrag att bl.a. se över myndigheternas handläggningstider tillståndprocesser på olika områden. Utskottet förutsätter att regeringen noga följer denna viktiga fråga och tar till sig de slutsatser som utredarna kommer fram till. Utskottet vill även påminna om att riksdagen, som redovisats, nyligen riktade ett tillkännagivande som rör myndigheters handläggning av företags ansökningar för korttidsstöd med anledning av den pågående pandemin. Några ytterligare tillkännagivanden till regeringen som i linje med det som föreslås i de nämnda motionerna närmare specificerar vilka åtgärder som bör vidtas för att förbättra och effektivisera myndigheternas handläggning i förhållande till företag är därmed inte nödvändiga.

Motionsyrkandena avstyrks härmed.

Företagens uppgiftslämnande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om företagens uppgiftslämnande. I yrkandena förordas bl.a. olika åtgärder för att minimera företagens uppgiftslämnande och att regeringen bör vidta åtgärder för att underlätta företagens kontakter med myndigheterna. Utskottet hänvisar främst till pågående arbete.

Jämför reservation 15 (M, SD, KD, L), 16 (M), 17 (C) och 18 (L).

Motionerna

Lars Hjälmered m.fl. (M) anger i kommittémotion 2020/21:3486 yrkande 10 att de vill underlätta företagens uppgiftslämnning till myndigheter genom konceptet ”En dörr in”, som innebär en plattform där företag lämnar sina uppgifter en gång till en mottagare och sedan blir slussade till rätt myndighet. Konceptet syftar till att bidra till minskad byråkrati och till att förenkla företagens kontakter med myndigheter. Konceptet bör också gälla för andra myndighetskontakter, som t.ex. företagsrådgivning och företagsstöd. Vidare anger motionärerna att kommunikationen mellan företag och myndigheter bör underlättas genom att den digitaliseras. Motionärerna framhåller i yrkande 13 att det därför bör införas fler digitala verktyg för företagare för att på så sätt minska regelkrånglet och få till en billigare och mer effektiv administration.

I motion 2020/21:940 av Sten Bergheden (M) anges att en företagare bara ska behöva lämna en uppgift en gång till en myndighet. Motionären anser därför att det behövs en översyn för att minska mängden arbete som företagaren måste lägga ner för att lämna de uppgifter som efterfrågas av myndigheter. Därtill behövs en större samordning av blanketter och uppgiftslämnning så att regelkrånglet för företagarna kan minska.

I motion 2020/21:1189 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) anges att företagares arbetsbelastning när det gäller att lämna uppgifter till staten upptar alltför stor del av företagens tid. Motionären menar därför att regeringen bör se över hur de uppgifter företag lämnar in till staten kan användas gemensamt för att företag ska slippa dubbelarbete med uppgiftsinlämning till flera myndigheter.

I kommittémotion 2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) anges att det är betungande för företagen att behöva lämna in samma uppgifter flera gånger till olika myndigheter. Det tar tid och kostar pengar som i stället skulle kunna läggas på verksamheten. Motionärerna anser i yrkande 7 att lagar, regler och myndigheternas verksamheter måste utformas och tillämpas på ett sätt som minimerar företagens administrativa börda och därför behöver företagens uppgiftslämnande minimeras och förenklas.

I motion 2020/21:328 av Rickard Nordin (C) framhålls att myndigheter bör kunna förenkla sin datahantering, eftersom en myndighet kan begära in

uppgifter från företag trots att andra myndigheter har de efterfrågade uppgifterna i sina system. I yrkande 2 efterfrågas därför en regel om att myndigheter inte får begära ut uppgifter från företag om samma uppgifter finns hos en annan myndighet. Vidare menar motionären i yrkande 3 att myndigheter inte bör kunna begära in vissa typer av uppgifter, t.ex. statistik, under sommarsemestrarna.

I motion 2020/21:572 av Peter Helander m.fl. (C) framhålls att det är betungande för företagen att behöva lämna samma uppgift flera gånger till olika myndigheter. Motionärerna anser därför i yrkande 1 att företagens uppgiftslämnande behöver minimeras och förenklas.

Camilla Brodin m.fl. (KD) anger i kommittémotion 2020/21:3500 yrkande 2 att de vill införa en garanti om att företag bara ska behöva lämna en uppgift en gång till myndigheterna och att uppgiften sedan ska slussas vidare till aktuell myndighet. Enligt motionärerna skulle detta påtagligt minska tiden som företag behöver lägga på administration och öka tiden de kan lägga på sin kärnverksamhet, dvs. att skapa värde och jobb.

I kommittémotion 2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) anges att företag behöver vända sig till olika nationella myndigheter för att lämna uppgifter. Motionärerna anser att detta skapar en orimlig arbetsbörda för näringsidkaren och att det därför bör skapas en s.k. en-dörr-in-funktion för landets företagare som innebär att information endast behöver lämnas en gång till myndigheterna.

För att öka möjligheten till samordnad informationsinhämtning mellan myndigheter infördes förordningen (2018:1264) om digitalt inhämtande av uppgifter från företag. Regeringen har i skrivelse 2019/20:42 konstaterat att förordningen ännu inte har fått fullt genomslag och motionärerna anser därför i yrkande 2 att det är angeläget att regeringen följer upp myndigheternas genomförande av förordningen.

Vissa kompletterande uppgifter

Pågående arbete

Förenkling genom digitalisering

I juni 2018 beslutade regeringen om förordningen (2018:1264) om digitalt inhämtande av uppgifter från företag. Förordningen trädde i kraft den 1 oktober 2018 och syftar till att förenkla för företag att starta, driva och avveckla sin verksamhet genom att underlätta deras kontakter med och uppgiftslämnande till myndigheter. De 67 myndigheter som omfattas av förordningen ska så långt det är möjligt använda sådana uppgifter om företag som finns tillgängliga inom statsförvaltningen så att företag inte behöver lämna samma uppgifter flera gånger. Vidare ska myndigheterna när det är lämpligt samordna sitt inhämtande av uppgifter från företag med andra myndigheter så att företagens uppgiftslämnande begränsas.

Uppdrag om att följa vissa myndigheters förenklingsarbete m.m.

Tillväxtverket har i uppdrag att följa upp 19 statliga myndigheters arbete med att förenkla för de företag som de har kontakter med (N2013/5553/ENT, N2014/05377/ENT). Uppdraget gäller perioden 2014–2020 och omfattar tre delar: handläggningstider, hur nöjda företagen är med sina kontakter med myndigheterna och myndigheternas samråd med företagen. Av budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 24) framgår att myndigheternas rapporteringar för 2019 tyder på något kortare handläggningstider. Tillväxtverket bedömer att det sannolikt främst är digitalisering som möjliggjort denna utveckling. Flera myndigheter uppger att de endast kommunicerar förväntad handläggningstid för vissa ärendetyper på sin webbplats eller via e-tjänster. Runt en tredjedel av myndigheterna informerar inte om handläggningstider via webben eller e-tjänster utan endast på förfrågan via eller via e-post eller brev. Det går inte att utläsa någon positiv utveckling kopplat till målet om att företagen ska vara mer nöjda med sina kontakter med myndigheter. En viss positiv utveckling kan däremot utläsas kopplat till målet om systematiskt samråd med företagen, där dialogen ser ut att ha ökat jämfört med 2014.

Av budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 24) framgår att den myndighetsgemensamma webbportalen verksamt.se under 2019 utvecklades när det gäller råd och stöd vid export, däribland frågor om brexit. Vidare har bl.a. ny digitaliseringsinformation och en tjänst för att stötta arbetet med kompetensutveckling utvecklats. Vidare anförs i propositionen att antalet användare fortsatte att öka under 2019 och att antalet besökare ökade kraftigt under det första kvartalet 2020 då många företagare sökte sig till verksamt.se under pandemin för att hitta aktuell information om åtgärder för företag.

Tillväxtverket och Bolagsverket bedriver, i samarbete med bl.a. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), ett arbete benämnt Serverat som syftar till att förenkla för företagare inom främst restaurang- och besöksnäringarna (N2017/04297/FF). Serverat handlar i huvudsak om att standardisera, förenkla och digitalisera tillståndsgivningsprocesser, ofta i samarbete med kommuner. Av Tillväxtverkets webbplats framgår att det förnärvarande är 69 kommuner är anslutna till Serverat.

Uppdrag om digital inlämning av årsredovisningar

Regeringen har även gett Bolagsverket i uppdrag att i samverkan med andra myndigheter utveckla tjänsten för digital inlämning av årsredovisningar till att omfatta alla företagsformer som enligt gällande lagstiftning ska upprätta en årsredovisning och offentliggöra den genom att skicka den till Bolagsverket (N2018/02033/FF). Uppdraget delredovisades i februari 2020 och ska slutredovisas senast den 31 mars 2021. Av delredovisningen framgår att Bolagsverket bedömer att ett obligatorium för digitalt inlämnande av årsredovisningar bör införas stegvis. Redovisningen visar även på nyttoeffekter inom områdena förenkling, högre kvalitet, kortare ledtider och ett långsiktigt hållbart samhälle. Vidare anger Bolagsverket att en korrekt

inlämnad digital årsredovisning skapar möjlighet för företagare och deras intressenter att återanvända den finansiella informationen snabbare än tidigare.

Bolagsverket lämnade även den 19 januari 2021 in en hemställan till regeringen om att göra digital inlämning av årsredovisning obligatoriskt för aktiebolag (AD 234/2021). Bolagsverket anger att syftet med att göra det obligatoriskt för vissa aktiebolag att lämna in årsredovisningen digitalt till Bolagsverket är att ta första steget mot att nå regeringens långsiktiga mål att det ska vara obligatoriskt för alla företagsformer att lämna in årsredovisningen digitalt till Bolagsverket.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- En dörr in
- Övrigt om företagens uppgiftslämnande.

En dörr in

I ett antal motioner förordas att regeringen ska förenkla företagens uppgiftslämnande till myndigheter genom att införa konceptet ”En dörr in”, dvs. att företag bara ska behöva lämna en uppgift en gång till ett ställe. Sådana förslag finns i motionerna 2020/21:3262 (L) yrkande 4, 2020/21:3486 (M) yrkande 10 och 2020/21:3500 (KD) yrkande 2. När det gäller företagens uppgiftslämnande kan utskottet konstatera att regeringen i juni 2018 beslutade om förordningen (2018:1264) om digitalt inhämtande av uppgifter från företag. Förordningen omfattar 67 myndigheter och syftar till att underlätta företagens kontakter med och uppgiftslämnande till myndigheter. Av förordningen framgår att myndigheter ska eftersträva att utveckla system för digitalt uppgiftslämnande och att en myndighet så långt det är möjligt ska använda sådana uppgifter om företag som finns tillgängliga inom statsförvaltningen så att företag inte behöver lämna samma uppgifter flera gånger. Utskottet utgår från att regeringen noga följer utvecklingen med anledning av förordningen för att se om den får avsedd effekt.

Motionsyrkandena avstyrks härmed.

Övrigt om företagens uppgiftslämnande

Ett antal motioner som utskottet behandlar i detta betänkande handlar om företagens uppgiftslämnande till myndigheter. Förslag som närmare rör olika åtgärder för att uppgiftslämnandet ska minimeras och förenklas finns i motionerna 2020/21:328 (C) yrkandena 2 och 3, 2020/21:572 (C) yrkande 1, 2020/21:940 (M), 2020/21:1189 (M), 2020/21:2924 (C) yrkande 7 och 2020/21:3486 (M) yrkande 13. I motion 2020/21:3430 (L) yrkande 2 anförs

vidare att regeringen bör följa upp effekterna av införandet av förordningen (2018:1264) om digitalt inhämtande av uppgifter från företag.

Utskottet vill först framhålla att förordningen om digitalt inhämtande av uppgifter från företag trädde i kraft våren 2018. Förordningen, som omfattar 67 myndigheter, syftar till att underlätta företagens kontakter med och uppgiftslämnande till myndigheter. Av förordningen framgår att myndigheter ska eftersträva att utveckla system för digitalt uppgiftslämnande och att en myndighet så långt det är möjligt ska använda sådana uppgifter om företag som finns tillgängliga inom statsförvaltningen så att företag inte behöver lämna samma uppgifter flera gånger. Utskottet utgår från att regeringen noga följer utvecklingen för att se om förordningen får den effekt som avsågs.

Vidare noterar utskottet att Tillväxtverket i sin rapport Förenklingsresan – sammanställda, analyserade och konkretiserade förenklingsförslag från våren 2020 lämnar en rad rekommendationer till regeringen. I rapporten framhåller Tillväxtverket bl.a. att det är viktigt att se över behovet av förenklingsinsatser på systemnivå och att säkerställa ett fortsatt systematiskt och effektivt förenklingsarbete. Rapporten bereds för närvarande inom Regeringskansliet och utskottet får med stor sannolikhet möjlighet att återkomma till dessa frågor när regeringens aviserade skrivelse med målen för förenklingsarbetet bereds i riksdagen.

I övrigt vill utskottet framhålla att Tillväxtverket har fått i uppdrag att under fem år analysera den samlade regelgivningen inom livsmedelsområdet för att identifiera möjliga förenklingar samt att arbeta med regelförenklingar genom digitalisering, bl.a. genom utveckling av verksamt.se och Serverat. Utskottet noterar även att arbete pågår i en utredning som har i uppdrag att lämna förslag på enklare regelverk för mikroföretagande och moderniseringar i bokföringslagen, t.ex. att förenkla för företag att använda molntjänster för bokföringen och att digitalisera hanteringen av kvitton och fakturor. Därtill pågår en utredning med uppdrag att se över det nuvarande systemet för prövning enligt miljöbalken och föreslå åtgärder för att uppnå en modernare och mer effektiv prövning. Detta har redovisats i det föregående.

Med detta avstyrks samtliga motionsyrkanden.

Genomförande av EU-lagstiftning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som rör genomförande av EU-lagstiftning i svensk rätt. I yrkandena förordas bl.a. att ett s.k. implementeringsråd ska inrättas och att Sverige inte bör genomföra mer långtgående regler än vad som krävs av EU-rätten. Utskottet avstyrker yrkandena med hänvisning till tidigare riksdagsbeslut och pågående arbete.

Jämför reservation 19 (M, SD), 20 (SD, KD), 21 (SD), 22 (C) och 23 (KD).

Motionerna

I kommittémotion 2020/21:3476 av Karin Enström m.fl. (M) anges att ett problem med att införa regler som går utöver det som krävs av EU-rätten – s.k. överimplementering – är att svenska företag får andra, mer långtgående regler än sina konkurrenter och att dessa nationella pålagor i sin tur ofta också medför omfattande byråkrati och kostnader för företag. Motionärerna föreslår därför i yrkande 6 att det bör inrättas ett implementeringsråd, som har till uppgift att granska och bedöma de samhällsekonomiska konsekvenserna av genomförande av EU-lagstiftning.

I kommittémotion 2020/21:3486 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 7 framhålls att regeringen bör inrätta ett implementeringsråd för att motverka överimplementering är att regeringen bör införa ett implementeringsråd. Motionärerna anser att ett sådant forum bör i första hand ha till uppgift att granska och bedöma konsekvenserna av implementering av EU-lagstiftning och att den inte ålägger företag tunga regelbördor på landets företag.

I motion 2020/21:980 av Betty Malmberg (M) anges att ett stående inslag i de utbildningar Tillväxtverket håller för myndigheter är företeelsen gold-plating (överreglering). Mot bakgrund av det stora behovet av att minska överimplementering i Sverige anser motionären i yrkande 2 att regeringen bör ge berörda myndigheter i uppdrag att utvärdera om Tillväxtverkets utbildning om gold-plating har haft effekt på verksamheten och om förekomsten av gold-plating i så fall har minskat.

I kommittémotion 2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) framhåller motionärerna i yrkande 4 att förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning bör stärkas. Nedan konsekvensutredningsförordningen, Motionärerna anser att detta är särskilt nödvändigt när det gäller skrivningarna i förordningen som gäller genomförandet av EU-lagstiftning. Praxis bör vara att Sverige om det inte finns synnerligen goda skäl genomför EU-lagstiftning på en miniminivå. Därutöver förslår motionärerna i yrkande 6 att riksdagen riktar ett tillkännagivande till regeringen om att utreda inrättandet

av ett implementeringsråd. Rådet skulle bl.a. ha i uppgift att granska och ge råd vid genomförandet av EU-lagstiftning.

I kommittémotion 2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) framförs att genomförandet av EU-direktiv är ett problem för svenska företag – i synnerhet för små företag med begränsade förutsättningar att hantera invecklad byråkrati. För att minska dessa problem menar motionärerna att Sverige bör övergå till att genomföra EU-direktiv med EU:s miniminivå som standard, och endast när starkt vägande skäl finns bör detta uttryckas i särskild lagstiftning.

I kommittémotion 2020/21:2808 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) anges att Sverige behöver bli bättre på att säkra att existerande regler är konkurrenskraftiga. Motionärerna exemplifierar med systemet med grannkontroller som görs i Danmark. Grannkontrollerna innebär att det danska genomförandet av EU-lagstiftning jämförs med hur grannländer eller andra relevanta länder har gjort detta för att se om danska företag är missgynnade och i så fall föreslå en ändring. Även näringslivet är involverat i denna process. Motionärerna efterfrågar därför i yrkande 12 ett tillkännagivande till regeringen om att den bör utreda hur Sverige kan arbeta med strukturerade grannkontroller.

Camilla Brodin m.fl. (KD) framhåller i kommittémotion 2020/21:3500 yrkande 7 att regeringen bör ge relevanta myndigheter i uppdrag att kartlägga sina respektive områden samt samlat synliggöra, också för allmänheten, på vilket sätt Sverige överimplementerar EU-regler. Som en del av processen bör myndigheterna även lämna eventuella förslag om lättnader.

Vissa kompletterande uppgifter

Bakgrund

Skriftlig fråga om införande av ett implementeringsråd

Statsrådet Ibrahim Baylan besvarade den 1 december 2020 en skriftlig fråga (fr. 2020/21:598) av Lars Hjälmered (M) om huruvida regeringen avser att införa ett implementeringsråd enligt dansk förebild. Statsrådet angav att den svenska regeringen arbetar för att genomförande av EU-rätt i nationell rätt ska ske på ett sätt som värnar svenska företags konkurrenskraft. Av Regeringskansliets riktlinjer för genomförande av unionsrättsakter framgår att det är av största vikt att en analys av eventuella åtgärder som går utöver direktivets krav – överimplementering – görs ur såväl ett förenklingsperspektiv som en EU-rättslig synvinkel. Därtill angav statsrådet att ett viktigt verktyg för den svenska förenklingspolitiken är konsekvensutredningar vid regelgivning som bl.a. ska innehålla en bedömning av påverkan på företagens administrativa kostnader. Därutöver framhöll statsrådet de möjligheter som finns för näringslivet och näringslivets olika organisationer i Sverige att lämna remissynpunkter på de lagförslag som olika offentliga utredningar lämnar. Vidare angav statsrådet att det inom Regeringskansliet pågår en beredning av nya mål för förenklingspolitiken. Statsrådet konstaterade att detta sammantaget med

det pågående arbete i Regeringskansliet som hänger samman med olika åtgärder med anledning av pandemin gör att man nu måste avvakta med ytterligare åtgärder.

Tidigare riksdagsbehandling

Tillkännagivande om genomförande av EU-lagstiftning

Riksdagen riktade ett tillkännagivande till regeringen våren 2019 om att den bör verka för att EU-direktiv genomförs i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar företagets konkurrenskraft (bet. 2018/19:NU7, rskr. 2018/19:166). Utskottet anförde att utgångspunkten bör vara att EU-direktiv ska införas på miniminivå i nationell lagstiftning och att effekterna för företag ska redovisas tydligt när det finns skäl att överskrida denna miniminivå. Företrädare för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet reserverade sig mot beslutet om ett tillkännagivande.

I regeringens skrivelse Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (skr. 2019/20:75) anför regeringen bl.a. att det av budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24) framgår att regeringen kommer att arbeta vidare med frågor som rör genomförandet av EU-rätt i nationell rätt på ett sätt som skyddar svenska företags konkurrenskraft. Den nya ordföranden för EU-kommissionen har gjort uttalanden som påverkar arbetet med EU-direktiv, bl.a. om att EU-kommissionen ska arbeta med medlemsstaterna för att minska nationell överimplementering av EU-direktiv. Regeringen anger vidare att hur detta initiativ kommer att påverka det nationella genomförandearbetet behöver först analyseras innan eventuellt behov av ytterligare åtgärder kan identifieras. EU-kommissionens arbete med frågan har försenats på grund av den pågående pandemin, vilket påverkar regeringens hantering av frågan. Ärendet har också bäring på förenklingspolitiken. Regeringen har i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 24) meddelat att den avser att återkomma till riksdagen med nya mål för förenklingspolitiken. Regeringen anför avslutningsvis att tillkännagivandet bedöms kunna behandlas först då de nya målen för förenklingspolitiken har fastställts och att inga åtgärder därför har vidtagits under 2020. Tillkännagivandet är således inte slutbehandlat.

I ett yttrande till konstitutionsutskottet över regeringens skrivelse anförde ett enigt utskott att det inte hade något att invända mot regeringens bedömning (yttr. 2020/21:NU4y).

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Implementeringsråd
- Kartläggning av överimplementering

- Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning.

Implementeringsråd

I motionerna 2020/21:704 (SD) yrkande 6, 2020/21:3476 (M) yrkande 6 och 2020/21:3486 (M) yrkande 7 förordas att regeringen utreder inrättandet av ett s.k. implementeringsråd som fyller ett liknande syfte som det danska implementeringsrådet. Utskottet noterar att rådet har till uppgift att bidra i arbetet mot överimplementering av EU-direktiv i dansk lagstiftning. Utskottet noterar att statsrådet Ibrahim Baylan i ett svar på en skriftlig fråga om att inrätta ett sådant råd bl.a. framhållit att det inom Regeringskansliet pågår en beredning av nya mål för förenklingspolitiken. Enligt uppgifter från regeringen kommer denna beredning att utmynnas i en skrivelse om nya mål för förenklingspolitiken som riksdagen kommer att behandla under hösten 2021. Utskottet avser inte att i nuläget förorda att regeringen ska vidta några åtgärder på området. De nämnda motionsyrkandena avstyrks således.

Kartläggning av överimplementering

I motion 2020/21:3500 (KD) yrkande 7 anförs att relevanta myndigheter bör få i uppdrag att göra en kartläggning av den överimplementering som sker inom myndighetens område. Utskottet kan konstatera att riksdagen våren 2019 tillkännagav för regeringen att den bör verka för att EU-direktiv genomförs i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar företagets konkurrenskraft. Utgångspunkten bör enligt tillkännagivandet vara att EU-direktiv införs på miniminivå i nationell lagstiftning. Utskottet utesluter inte att det kan behövas åtgärder inom detta område för att skydda och stärka de svenska företagets konkurrenskraft, men ser i dagsläget inget behov av att rikta ännu ett tillkännagivande till regeringen eftersom det kan anses ligga inom ramen för det nämnda tillkännagivandet. Motionsyrkandet avstyrks härmed.

Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning

I motionerna 2020/21:704 (SD) yrkande 4, 2020/21:980 (M) yrkande 2, 2020/21:2808 (KD) yrkande 12 och 2020/21:2924 (C) yrkande 12 framförs förslag som på olika sätt rör Sveriges genomförande av EU-lagstiftning i nationell rätt. Med anledning av dessa motionsyrkanden vill utskottet åter påminna om att riksdagen våren 2019 riktade ett tillkännagivande till regeringen om att den bör verka för att EU-direktiv genomförs i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar företagets konkurrenskraft. Utskottet vill även påminna om den skrivelse om det fortsatta regelförenklingsarbetet som regeringen avser att lämna till riksdagen våren 2021 och som kommer att behandlas i riksdagen under det kommande riksmötet.

Utskottet avstyrker de nämnda motionsyrkandena.

Regelbördan för företag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om regelbördan för företag. I yrkandena föreslås att regeringen vidtar olika åtgärder för att minska regelbördan genom att t.ex. införa s.k. solnedgångsklausuler eller arbeta efter principen om ”En regel in, en regel ut”. Utskottet hänvisar till tidigare tillkännagivanden och pågående arbetet på såväl nationell nivå som EU-nivå.

Jämför reservation 24 (SD, KD, L) och 25 (C).

Motionerna

I motion 2020/21:1712 av Ida Drougge (M) anförs att regelbördan för företagare bör minskas genom införandet av en regleringsgiljotinsprocess. Processen innebär att regler som påverkar företag ska granskas utifrån om de är nödvändiga, lagliga och företagsvänliga. De regler som uppfyller alla kriterier behålls, medan de regler som inte är nödvändiga eller lagliga avskaffas. De regler som är nödvändiga och lagliga men inte företagsvänliga revideras.

I motion 2020/21:3015 av Lars Püss (M) framhålls att regelkrångel upplevs som och är en reell tillväxthämmande faktor för de flesta företag som agerar i Sverige. För att minska regelbördan för företag anser motionären därför att det bör utredas om solnedgångsparagrafer kan införas. Solnedgångsparagrafer innebär att regleringar är temporära och att de löper ut vid en given tidpunkt – såsom efter fem år. Om reglerna ska behållas bör ett nytt beslut krävas.

Per Schöldberg m.fl. (C) anför i kommittémotion 2020/21:2924 yrkande 14 att det bör införas en solnedgångsklausul som syftar till att fasa ut regler om de inte har använts under en viss tidsperiod.

Camilla Brodin m.fl. (KD) menar i kommittémotion 2020/21:3500 yrkande 4 att modeller som skyddar företag mot ständigt växande pålagor bör användas. Därför vill motionärerna att riksdagen tillkännager för regeringen att den bör införa principen ”En regel in, en regel ut”, som innebär att när nya regler införs ska regellättnader genomföras i minst samma omfattning.

I kommittémotion 2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 3 anges att regeringen bör pröva principen ”En regel in, en regel ut” när det gäller lagstiftning som påverkar företagande för att förhindra en ökad regelbörda och ökade administrativa kostnader. Principen innebär att för varje ny betungande administrativ börda som införs måste en motsvarande börda tas bort, och det syftar till att garantera att den samlade regelbördan för den som berörs av en ny regel i vart fall inte ökar.

Vissa kompletterande uppgifter

Svar på skriftliga frågor om företagens regelbörd

I ett svar på två skriftliga frågor – fråga 2020/21:2625 av Lars Beckman (M) och fråga 2020/21:2639 av Magnus Stuart (M) – som båda rör företagens regelbörd anförde statsrådet Ibrahim Baylan den 4 maj 2021 följande:

Förenklingspolitiken utgör en viktig del av näringspolitiken och bidrar till att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag.

Regeringen avser att i närtid återkomma till riksdagen med nya mål för förenklingspolitiken som främjar svensk konkurrenskraft samt omställnings- och innovationsförmåga. Beredningen av de nya förenklingspolitiska målen pågår i Regeringskansliet.

Det är av stor vikt att regelverken är ändamålsenligt utformade och att de tillämpas på ett så enkelt sätt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts.

Regeringen har givit Tillväxtverket i uppdrag att under fem år analysera den samlade regelgivningen inom livsmedelsområdet för att identifiera möjliga förenklingar, samt att arbeta med regelförenklingar genom digitalisering, bland annat genom utveckling av Verksam.se, inklusive Serverat.

Regeringen har även tillsatt en utredning som ska lämna förslag om enklare regelverk för mikroföretagande och moderniseringar i bokföringslagen, t.ex. att förenkla för företag att använda molntjänster för bokföringen och att digitalisera hanteringen av kvitton och fakturor. Därtill har regeringen tillsatt en utredning med uppdrag att se över det nuvarande systemet för prövning enligt miljöbalken och föreslå åtgärder för att uppnå en modernare och mer effektiv prövning.

Solnedgångsklausuler

Riksdagen riktade ett tillkännagivande till regeringen våren 2020 om att den bör pröva att använda solnedgångsklausuler när nya lagar och regler införs (bet. 2019/20:NU16, rskr. 2019/20:287). Utskottet framhöll att med anledning av det redan existerande regelkrångel som många företagare i dag upplever är det viktigt att nya lagar och regler som införs uppfyller sina syften. Utskottet ansåg därför att regeringen bör pröva att använda solnedgångsklausuler när nya lagar och regler införs. Detta skulle innebära att nya lagar och regler utvärderas efter en viss tid för att se om de uppfyller sitt syfte. Om det då visar sig att de inte behövs skulle dessa lagar och regler upphöra att gälla. Företrädare för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet reserverade sig mot beslutet om ett tillkännagivande.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- En regel in, en regel ut
- Solnedgångsklausuler och andra regelförenklande åtgärder.

En regel in, en regel ut

En regelförenklande åtgärd som förordas i motionerna 2020/21:3262 (L) yrkande 3 och 2020/21:3500 (KD) yrkande 4 är principen ”En regel in, en regel ut”. När det gäller denna fråga noterar utskottet bl.a. att statsrådet Ibrahim Baylan besvarade en skriftlig fråga i maj 2021 där principen ”En regel in, en regel ut” berördes. I svaret anförde statsrådet bl.a. att regeringen arbetar med regelförenkling på EU-nivå där EU-kommissionens ordförande har uttalat en ambition som motsvarar ”En regel in, en regel ut”. Utskottet kan konstatera att EU-kommissionen nyligen har antagit ett meddelande som innehåller förslag som rör den nämnda principen. Utskottet vill även påminna även om den skrivelse som regeringen avser att lämna till riksdagen med nya mål på regelförenklingsområdet. Utskottet avser att följa detta arbete framöver men anser inte att riksdagen bör uttala att principen om ”en regel in, en regel ut” bör införas. Motionsyrkandena som föreslår motsatsen avstyrks härmed.

Solnedgångsklausuler och andra regelförenklande åtgärder

I motionerna 2020/21:2924 (C) yrkande 14 och 2020/21:3015 (M) förordas att regeringen ska verka för att s.k. solnedgångsklausuler ska vara en del i regel-givningsprocessen. Sådana klausuler skulle innebära att en lag eller en regle-ring ska upphöra att gälla efter ett visst datum som förutbestäms vid dess inför-ande, om inte lagstiftning införs för att förlänga tidsramen. Dels eftersom riksdagen under det förra riksmötet riktade ett tillkännagivande till regeringen om s.k. solnedgångsklausuler, dels eftersom regeringen avser att lämna en skri-velse till riksdagen om det fortsatta arbetet med regelförenkling, dels eftersom företrädare för olika partier i utskottet förespråkar andra regelförenklande åtgärder ser utskottet inget skäl för riksdagen att göra något tillkännagivande i linje med vad som föreslås i de nämnda motionsyrkandena. Detsamma gäller för de regelförenklande åtgärder som förordas i motion 2020/21:1712 (M).

Samtliga motionsyrkanden avstyrks härmed.

Regelrådet och konsekvensutredningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som rör Regelrådet och konsekvensutredningar. I yrkandena framförs förslag som rör dels Regelrådet och dess uppdrag, dels olika åtgärder för att höja kvaliteten i regelgivarnas konsekvensutredningar. Utskottet avstyrker yrkandena främst mot bakgrund av pågående arbete.

Jämför reservation 26 (M), 27 (SD), 28 (C), 29 (KD) och 30 (L).

Motionerna

I kommittémotion 2020/21:3476 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 2 anges att det behövs en oberoende översyn av konsekvensutredningsförordningen och hela processen med konsekvensutredningsarbete i Sverige. Motionärerna menar bl.a. att flera av dagens konsekvensutredningar ofta är av bristande kvalitet och att Regelrådet kommer in för sent i processen. Vidare anförs i yrkande 3 i denna del att Regelrådets organisatoriska placering under Tillväxtverket bör utvärderas. Fram till dess att en utvärdering är genomförd behöver även Regelrådet få tillräckliga, oberoende och egna resurser inom Tillväxtverket för att kunna utveckla och kvalitetssäkra sin granskningsfunktion. Vidare menar motionärerna att Regelrådets mandat bör breddas så att rådet i sina yttranden beaktar samtliga konsekvenser av regelgivning för företag, inte enbart företagens administrativa kostnader.

I kommittémotion 2020/21:3486 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 anges att Regelrådets funktion bör stärkas. I ett första skede bör rådet tillförsäkras tillräckliga, oberoende och egna resurser inom Tillväxtverket för att kunna utveckla och kvalitetssäkra sin granskningsfunktion. Vidare menar motionärerna i yrkande 2 att Regelrådet måste involveras tidigare i lagstiftningsprocessen samt att det ska vara möjligt att återremittera bristfälliga konsekvensutredningar till Regelrådet. På så sätt skulle det vara möjligt för Regelrådet att avvärja brister i ett tidigt skede i lagstiftningsprocessen och säkerställa konsekvensutredningar av god kvalitet. Motionärerna anser också i yrkande 3 att regeringen bör ge Regelrådet i uppdrag att hjälpa lagstiftare och utredare att upprätta konsekvensutredningar av god kvalitet. Därtill framhåller motionärerna att konsekvenser för företagare måste belysas tydligare i statliga utredningar, departementspromemorior och liknande dokument. Av yrkande 4 framgår att motionärerna anser att Regelrådet därför bör ha en möjlighet att i en icke bindande rekommendation föreslå att lagförslag med bristfälliga konsekvensutredningar analyseras på nytt.

I kommittémotion 2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) framhåller motionärerna värdet av regelförenklingar för företagen. Motionärerna anser att Regelrådets kompetens och mandat bör stärkas och att rådet bör vara ett oberoende organ med placering under Statsrådsberedningen. Motionärerna

föreslår därför i yrkande 1 ett tillkännagivande om att flytta Regelrådet från Tillväxtverket till Statsrådsberedningen. Motionärerna föreslår vidare i yrkande 3 att Regelrådet ska få en s.k. stoppfunktion, vilken innebär att en regel inte får införas förrän konsekvenserna av förslaget har utretts. Motionärerna anser att stoppfunktionen endast ska gälla en begränsad tid för att sätta press på regelgivarna att ta fram bättre konsekvensutredningar.

I motion 2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2 anförs att Regelrådets mandat bör breddas, bl.a. genom att samtliga konsekvenser av regelgivning för företag beaktas i Regelrådets yttranden och inte endast företagens administrativa kostnader.

Per Schöldberg m.fl. (C) framhåller i kommittémotion 2020/21:2924 att det behövs ett mer systematiskt regelförenklingsarbete. Av yrkande 8 framgår att motionärerna anser att regeringen bör göra en översyn av Regelrådet för att se om rådet kan förstärkas och ges ökade befogenheter.

I kommittémotion 2020/21:2925 av Per Åsling m.fl. (C) yrkande 19 efterfrågas ett tillkännagivande till regeringen om åtgärder för att säkerställa kvaliteten i konsekvensutredningar.

I motion 2020/21:3291 av Martin Ådahl och Niels Paarup-Petersen (båda C) framhålls att i en tid av snabba teknologiska förändringar och digitalisering av samhället behöver lagstiftningen och dess tillämpning anpassas i högre grad. Detta för att lagstiftningens syften och tillämpning ska uppfyllas även i en ny teknisk miljö och inte i onödan hindrar utvecklingen. Motionärerna anser därför i yrkande 2 att möjligheterna att inrätta en särskild instans hos det statliga Regelrådet bör undersökas. Instansen skulle få till uppgift att löpande granska lagstiftning och myndighetsbeslut som blockerar och försvårar utvecklingen av digitala tjänster. Därtill skulle instansen även få i uppdrag att rekommendera administrativa åtgärder och lagändringar, om sådana bedöms finnas, för att göra dessa digitala tjänster tillgängliga.

I kommittémotion 2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 5 anges att Regelrådets uppgift och ställning bör stärkas. Detta ska bl.a. ske genom att rådet blir ett obligatoriskt remissorgan för Regeringskansliets förslag, så att nya lagar och regler såväl som förändringar i befintliga sådana blir så ändamålsenliga som möjligt. Vidare framhåller motionärerna i yrkande 6 att konsekvensutredningarna är centrala underlag för att i rätt skede motverka regler som annars belastar företagen och för att främja kostnadseffektiv regelgivning. Motionärerna anser därför att konsekvensutredningarnas kvalitet behöver förbättras och för det behövs flera insatser. Bland annat menar motionärerna att det finns behov av stöd till regelgivare när det gäller metoder för att säkra konsekvensutredningar av god kvalitet och att förordningen om konsekvensutredningar vid regelgivning bör kompletteras med tydligare krav om uppföljning och utvärdering.

I kommittémotion 2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) anges att innan en myndighet beslutar om föreskrifter eller allmänna råd ska myndigheten ska den göra en konsekvensutredning för att analysera förslagets följder

och kostnadsmässiga effekter för företagen. I yrkande 8 framhåller motionärerna att Regelrådet bör ges tillfälle att yttra sig över konsekvensutredningen när det gäller föreskrifter som kan påverka företags förutsättningar.

Vissa kompletterande uppgifter

Regelrådet

Regelrådet är inordnat i Tillväxtverket som ett särskilt beslutsorgan. Rådets huvuduppgift är att granska de konsekvensutredningar som svenska regelgivare är skyldiga att göra. Rådets granskning görs utifrån de krav som ställs i konsekvensutredningsförordningen. Enligt förordningen ska konsekvensutredningarna innehålla en bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver Sveriges skyldighet gentemot EU. Vidare anges i förordningen att konsekvensutredningen ska innehålla bl.a. vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader, om den får effekter av betydelse för företagen.

Konsekvensutredningar

Regelrådet anger i sin årsredovisning för 2020 att rådet under 2020 yttrade sig över 147 ärenden som innehåller en konsekvensutredning av hur nya eller ändrade regler påverkar företag. Av dessa bedömdes 78 uppfylla kraven i konsekvensutredningsförordningen, vilket motsvarar en andel om 53 procent. Resultatet är en försämrning i jämförelse med 2019 när rådet bedömde att 66 procent av konsekvensutredningarna uppfyllde kraven.

Tillväxtverket ska årligen redovisa förslag och genomförda åtgärder för att konsekvensutredningarnas kvalitet ska höjas. I arbetet ska Tillväxtverket bl.a. ta med sig slutsatser från Regelrådets arbete och erfarenheter från arbetet med konsekvensutredningar på EU-nivå och i OECD. Tillväxtverket har även i uppgift att arbeta med metodutveckling samt erbjuda rådgivning och utbildning till myndigheter, kommittéer och Regeringskansliet i samband med konsekvensutredningar vid regelgivning. Tillväxtverket har bl.a. tagit fram en digital handledning för konsekvensutredning, som täcker in samtliga delar i förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet lämnade tillsammans med Tillväxtverket i november 2019 in en hemställan till regeringen med förslag på en ändrad hantering av Regelrådets granskning av konsekvensutredningar som upprättats på EU-nivå. Hemställan bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

I ett antal motioner anförs att regeringen bör vidta olika åtgärder för att förändra Regelrådet organisatoriska placering och dess arbete i övrigt samt andra åtgärder för att höja kvaliteten i regelgivarnas konsekvensutredningar.

Utskottet kan inledningsvis konstatera att Regelrådet i dag fungerar som ett särskilt beslutsorgan som är inordnat i Tillväxtverkets organisation. Utskottet vill betona Regelrådets viktiga roll som remissinstans och dess uppdrag att granska kvaliteten i de konsekvensutredningar som regelgivarna upprättar i enlighet med konsekvensutredningsförordningen. Att kvaliteten i konsekvensutredningarna behöver höjas framgår tydligt av den statistik som Regelrådet årligen rapporterar. Utskottet vill emellertid även påminna om Tillväxtverkets uppdrag att årligen redovisa förslag och genomförda åtgärder för att konsekvensutredningarnas kvalitet ska höjas. Utskottet vill även betona vikten av Tillväxtverkets arbete med metodutveckling, rådgivning och utbildning till myndigheter, kommittéer och Regeringskansliet i samband med konsekvensutredningar vid regelgivning. Att Tillväxtverkets arbete fortskrider och utvecklas är också mycket betydelsefullt för att kvaliteten i konsekvensutredningarna ska höjas. Utskottet vill samtidigt påminna om att regeringen för närvarande bereder Regelrådets och Tillväxtverkets hemställan med förslag på en ändrad hantering av Regelrådets granskning av konsekvensutredningar som upprättats på EU-nivå.

Samtliga motionsyrkanden avstyrks.

Reservationer

1. Utvärdering av regelförenklingsarbetet, punkt 1 (M, SD)

av Lars Hjälmared (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Lotta Olsson (M), Tobias Andersson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3476 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 3 i denna del.

Ställningstagande

Det måste bli enklare att starta, driva, utveckla och äga företag i Sverige. Entreprenörer måste ges förutsättningar att vilja och våga satsa på sina idéer. En minskad regelbörda för företag i Sverige bidrar till fler företag som växer, fler jobb, stärkt konkurrenskraft och ökade investeringar i Sverige. Det är därför vår bestämda uppfattning att regeringen måste prioritera regelförenklingsarbetet och ta krafttag för att minska företagens regelbörda. Riksdagen har gång på gång i olika sammanhang påtalat vikten av enklare och färre regler samt kortare handläggningstider. Vi kan inte se att mycket har hänt. De tillkännagivanden på regelförenklingsområdet som riksdagen har beslutat om under de senaste åren är fortfarande inte slutbehandlade. Vi vill här framföra ett antal åtgärder som vi menar att regeringen bör vidta för att på allvar komma tillrätta med en alltmer tyngande regelbörda. Till att börja med bör regeringen göra en genomgripande utvärdering av regelförenklingsarbetet. En sådan genomlysning bör innefatta såväl myndigheternas som Regeringskansliets regelförenklingsarbete. Syftet bör självfallet vara att stärka detta arbete. Utvärderingen bör t.ex. innefatta utformningen av myndigheternas regleringsbrev när det gäller direktiv och uppdrag om att arbeta med regelförenklning, den nuvarande organisatoriska lösningen där Regelrådet är en del av Tillväxtverket, hur kommittéstödet fungerar och hur Regeringskansliet i övrigt arbetar internt med regelförenklning.

Detta är något som riksdagen bör ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

2. En sammanhållen process, punkt 2 (M, SD)

av Lars Hjälmered (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Lotta Olsson (M), Tobias Andersson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:3476 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 4 och

2020/21:3486 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 6.

Ställningstagande

Som vi i det föregående framhållit är enklare regler och minskade administrativa kostnader för företag centralt för att öka företagens och Sveriges konkurrenskraft. Vi framhöll därför att det behövs en tydlig agenda för att komma till rätta med företagens regelbörda och pekade på att regeringen till att börja med bör göra en genomgripande utvärdering av regelförenklingsarbetet. Vidare menar vi att det är rimligt att regeringen strukturerat och återkommande ser över hur den samlade bördan av regler och byråkrati kan minska. Detta har i andra länder visat sig vara helt avgörande för att nå framgång med regelförenklingsarbetet. Storbritannien har exempelvis lyckats minska byråkratin väsentligt efter att ha infört systematiska processer där bl.a. granskning av grönböcker och konsekvensanalyser i ett tidigt skede ingår när nya regler ska införas i lagstiftningen. Vi vill även peka på positiva exempel från såväl Danmark som USA. I Danmark har man inte bara genomfört en omfattande digitalisering för företag utan även hittat spännande lösningar för genomförande av EU-rätt där näringslivet involveras i ett tidigt skede och för internationella jämförelser. En intressant, och för svenska förhållanden relevant, regel i USA är att vinsten med ett nytt regelverk måste motivera kostnaderna av att införa det. Detta har tränat och tvingat administrationen att se nytta och kostnader i USA.

Regeringen bör i enlighet med det anförda skapa en mer sammanhållen process med syfte att hålla ihop och driva regelförenklingsarbetet, både i Regeringskansliet och på myndigheterna.

Detta är något som riksdagen bör ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

3. Årlig skrivelse, punkt 3 (M, SD)

av Lars Hjärmered (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Lotta Olsson (M), Tobias Andersson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:2798 av Betty Malmberg (M) yrkande 5 och
2020/21:3476 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 5.

Ställningstagande

Det är vår bestämda uppfattning att byråkratin behöver minska både inom myndigheter och inom offentlig förvaltning. Detsamma gäller för den byråkrati som offentlig förvaltning skapar för andra. Att byråkratin och regelbördan för företag är stor och växande är väl känt. Kostnaderna för svenska företag för att följa lagar och regler är skyhöga, över 1 miljard kronor per år. Regelkrånget är dessutom tidsödande och företagare lägger i genomsnitt tio timmar i veckan på administration. Det är tid som skulle kunna läggas på att utveckla verksamheten, skapa jobb och generera skatteintäkter. Detta är ohållbart. Ett led i att vända den negativa utvecklingen och sätta fokus på att stärka regelförenklingsarbetet är att regeringen årligen genom en särskild skrivelse återrappporterar till riksdagen om hur arbetet med regelförenklingar och minskad byråkrati fortskrider.

Detta är något som riksdagen bör ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

4. Tillväxtverkets förslag, punkt 4 (M, SD)

av Lars Hjärmered (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Lotta Olsson (M), Tobias Andersson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3486 av Lars Hjärmered m.fl. (M) yrkande 5.

Ställningstagande

Våren 2020 överlämnade Tillväxtverket rapporten Förenklingsresan – sammanställda, analyserade och konkretiserade förenklingsförslag till regeringen. Som framgår av det föregående innehåller rapporten flera förslag till regelförenklningar på flera viktiga områden. Förslagen rör såväl enskilda branscher som hur regeringen bör arbeta på systemnivå för att säkerställa ett fortsatt systematiskt och effektivt förenklingsarbete. Vi ser positivt på att Tillväxtverket presenterat flera konkreta reformer och förslag till förbättringar på regelförenklingsområdet och vill framhålla att myndighetens slutsatser över lag är rimliga och välgrundade. Ett genomförande av flera av åtgärderna som Tillväxtverket föreslår skulle enligt vår uppfattning innebära betydande förbättringar av regelförenklingsarbetet.

Det har nu nästan gått ett år sedan Tillväxtverket presenterade sina förslag och regeringen har fortfarande inte aviserat hur man avser att gå vidare med dem. Vi menar att riksdagen därför bör uppmana regeringen att återkomma till riksdagen med en plan för hur man avser att ta till vara Tillväxtverkets slutsatser och arbeta vidare med de förslag som myndigheten framför i den nämnda rapporten.

Detta är något som riksdagen bör ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

5. Myndighetsuppdrag, punkt 5 (M, SD)

av Lars Hjälmered (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Lotta Olsson (M), Tobias Andersson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3486 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 9 och avslår motionerna

2020/21:944 av Sten Bergheden (M) yrkande 1 och

2020/21:2798 av Betty Malmberg (M) yrkande 3.

Ställningstagande

En stor del av de regler som berör företag genomförs och tillämpas av myndigheter. En viktig del i att minska företagens regelbörda är därför att myndigheternas arbete med regelförenklning tydliggörs och stärks. Som det ser ut i dag har få myndigheter ett uttalat uppdrag att arbeta med regelförenklning. Vi är

medvetna om att riksdagen under det förra riksmötet riktade ett tillkännagivande till regeringen om att fler myndigheter ska få ett s.k. förenklingsuppdrag. Eftersom regeringen ännu inte återkommit med några konkreta förslag på området menar vi att riksdagen ännu en gång bör påtala att fler myndigheter bör få i uppdrag att verka för regelförenkling. Detta kan ske t.ex. genom att myndigheterna identifierar och lämnar förslag på hur man kan ta bort onödiga regler inom sina respektive ansvarsområden. Regeringen bör således ge myndigheterna i deras regleringsbrev i tydliga uppdrag att arbeta med regelförenkling.

Detta är något som riksdagen bör ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

6. Jämförelse med andra länder, punkt 6 (SD, C)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Helena Lindahl (C), Tobias Andersson (SD), Eric Palmqvist (SD) och Peter Helander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 15.

Ställningstagande

Som företagare ska man kunna fokusera på att få sin verksamhet att växa och inte lägga tid på att leva upp till många och krångliga regler. Onödig administration kostar pengar för både företagen och samhället.

Det är för oss tydligt att Sverige behöver arbeta för att minska regelkrånglet och minska de – många gånger helt onödiga – administrativa kostnader som regelkrånglet medför för svenska företag. Generellt menar vi att det behövs en bättre politisk styrning av regelförenklingsarbetet för att genomgripande strukturella förändringar och viktiga reformer ska kunna genomföras. För att regelförenklingsarbetet återkommande ska uppmärksammas och därmed öka möjligheterna att driva igenom viktiga förslag vill vi framhålla att Sverige kontinuerligt bör jämföra sig med andra länder på området. Det skulle kunna ske genom att Sverige arbetar för en högre rankning i t.ex. Organisationen för ekonomiskt samarbete och utvecklings (OECD) Regulatory Policy Outlook.

Detta är något som riksdagen bör ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

7. Handlingsplan, punkt 7 (SD, KD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD), Camilla Brodin (KD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 3.

Ställningstagande

I genomsnitt tvingas företagare lägga tio timmar i veckan på administration och sex av tio företagare upplever regler som ett tillväxthinder. Så kan vi inte ha det. Vi menar att regeringen därför måste ge regelförenklingsarbetet högre prioritet och vidta en rad åtgärder för att komma till rätta med regelkrånglet. En viktig åtgärd menar vi är att ta fram en sammanhållen handlingsplan med tydliga mätbara mål om en minskad regelbörda. Planen bör även innehålla delmål och beskriva nödvändiga insatser för att målen ska kunna nås. För att säkerställa att planen följs bör regeringen återkommande redovisa för riksdagen hur arbetet med planen fortlöper.

Detta är något som riksdagen bör ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

8. Övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag, punkt 8 (M)

av Lars Hjalmered (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Lotta Olsson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3488 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 och
avslår motionerna
2020/21:265 av Alexander Christiansson och Markus Wiechel (båda SD),
2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2,
2020/21:970 av Sten Bergheden (M),
2020/21:1170 av Jan Ericson (M),

2020/21:1196 av Edward Riedl (M) yrkande 1,
2020/21:2462 av Marta Obminska (M),
2020/21:2477 av Dag Larsson m.fl. (S) yrkande 6,
2020/21:2798 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1, 2 och 4,
2020/21:2853 av Lars Beckman (M),
2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 3,
2020/21:2921 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 29,
2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkandena 3 och 9,
2020/21:3100 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 6,
2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 8 och 9 samt
2020/21:3675 av Magdalena Schröder (M).

Ställningstagande

Tungrodd byråkrati skapar stora kostnader och försvårar för företag runt om i landet, särskilt i uppstartsfasen och när man vill växa. En minskad byråkrati och en minskad regelbörda skulle enligt vår mening öka drivkrafterna till företagande och lägga grunden för fler växande företag, fler svenska jobb och ökade investeringar i hela Sverige. Vi menar att Sverige måste underlätta företagande genom att regler ska bli enklare att tillämpa och att det måste bli lätt att göra rätt. För så är det inte i dag. Vi är medvetna om att regeringen avser att lämna en skrivelse till riksdagen där den ska redogöra för utgångspunkterna för det fortsatta regelförenklingsarbetet. Regeringen har dock visat en häpnadsväckande långsamhet med att utforma en sådan agenda och vi menar att riksdagen därför måste agera på flera områden när det gäller förenklingspolitiken. I detta sammanhang anser vi att riksdagen bör uppmana regeringen att ta fram en omfattande samlad agenda för att förbättra Sveriges arbete med regelförenklingar. En sådan agenda bör innefatta såväl processinriktade åtgärder som konkreta förslag på regelförenklingar. Det innefattar exempelvis förslag som leder till ett minskat införande av regler som går utöver vad som krävs av EU-rätten – s.k. överimplementering –, mer korrekta konsekvensutredningar eller en översyn av systemet med personalliggare.

Detta är något som riksdagen bör ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

9. Övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag, punkt 8 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2 och avslår motionerna

2020/21:265 av Alexander Christiansson och Markus Wiechel (båda SD),

2020/21:970 av Sten Bergheden (M),

2020/21:1170 av Jan Ericson (M),

2020/21:1196 av Edward Riedl (M) yrkande 1,

2020/21:2462 av Marta Obminska (M),

2020/21:2477 av Dag Larsson m.fl. (S) yrkande 6,

2020/21:2798 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1, 2 och 4,

2020/21:2853 av Lars Beckman (M),

2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 3,

2020/21:2921 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 29,

2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkandena 3 och 9,

2020/21:3100 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 6,

2020/21:3488 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1,

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 8 och 9 samt

2020/21:3675 av Magdalena Schröder (M).

Ställningstagande

Sverige är av tradition ett land med starka myndigheter och många detaljregleringar. Lagar och regler är nödvändiga för ett civiliserat samhälle men är också per definition begränsande. I en värld med global handel och hård konkurrens finns en uppenbar risk att allt för många eller fel utformade regler kan vara konkurrenshämmande. Vår uppfattning är att regelbördan för svenska företag är betydande och att det behövs förändringar för att företag ska kunna växa och bidra till det svenska samhället. Regelbördan innebär onödig administration och kostnader som tar fokus och resurser från företagens egentliga verksamhet. Dessa merkostnader drabbar i förlängningen hela samhället. Det är därför av största vikt att staten eftersträvar enklare och färre regler. Till exempel bör onödiga regleringar där konsekvenserna inte motsvarar nyttan tas bort, och nya och förändrade regler ska alltid vara kostnadseffektiva. För att åstadkomma detta är det enligt vår mening nödvändigt med ett aktivt regelförenklingsarbete som utgår från en tydlig styrning från regeringens sida. I ett sådant arbete menar vi att det är nödvändigt att man ser till att regelgivare har tillgång till relevanta analysverktyg och beräkningsmodeller för att bra konsekvensutredningar ska kunna upprättas. Man bör även se till att tillgången till rätt kompetens säkras och att det finns möjligheter till ansvarsutkrävande. Arbetet bör också bedrivas i samarbete med näringslivsorganisationer som ofta har sakkunskap.

Det är tydligt att regeringen och svenska förvaltningsmyndigheter behöver prioritera regelförenklingsarbetet och införa en grundläggande systematik i

hur arbetet utförs. Vi menar att ett sådant systematiskt arbete bör ta utgångspunkt i följande:

- Svenska näringslivsorganisationer får möjlighet att, lämpligtvis med Näringslivets regelnämnd (NNR) som samordnande instans, inkomma med skrivelser till regeringen där det redogörs för regler som man önskar förändra, förenkla eller ta bort samt hur de bör prioriteras.
- Regeringen hänvisar därefter förslagen till ansvarigt departement som därefter ger respektive myndighet i uppdrag att svara på hur den avser att gå vidare med de förslag som framförs i skrivelserna. I uppdragen ska respektive myndighet redogöra för om de föreslagna regelförändringarna kräver lagändringar och vad som i övrigt skulle krävas för att en regel ska kunna förändras i den riktning näringslivet efterfrågar.
- Regeringen sammanställer och tar ställning till myndigheternas svar på de inkomna skrivelserna från näringslivet. Regeringen redogör därefter för sin syn på myndigheternas svar i en skrivelse som lämnas en gång per år till riksdagen.

Detta är något som riksdagen bör ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

10. Övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag, punkt 8 (C)

av Helena Lindahl (C) och Peter Helander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:2921 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 29 och
2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkandena 3 och 9 samt
avslår motionerna

2020/21:265 av Alexander Christiansson och Markus Wiechel (båda SD),

2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2,

2020/21:970 av Sten Bergheden (M),

2020/21:1170 av Jan Ericson (M),

2020/21:1196 av Edward Riedl (M) yrkande 1,

2020/21:2462 av Marta Obminska (M),

2020/21:2477 av Dag Larsson m.fl. (S) yrkande 6,

2020/21:2798 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1, 2 och 4,

2020/21:2853 av Lars Beckman (M),

2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 3,

2020/21:3100 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 6,

2020/21:3488 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 1,
2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 8 och 9 samt
2020/21:3675 av Magdalena Schröder (M).

Ställningstagande

Företag måste kunna starta och växa i hela Sverige, inte bara i städerna utan även på mindre orter. Fyra av fem nya arbetstillfällen har under de senaste decennierna skapats i små och medelstora företag. Det digitaliserade samhället går också mer och mer mot decentralisering där små företag och mikroföretag samverkar i nätverk. Mot bakgrund av den snabba tekniska utvecklingen och framväxten av ett alltmer digitaliserat samhälle är det också nödvändigt att den lagstiftning och regelverk som rör företag och företagande går hand i hand med samhällsutvecklingen. Tyvärr kan vi konstatera att de nuvarande regelverken är dåligt anpassade för ett utspritt och småskaligt företagande som verkar i en allt mer digitaliserad värld. Vi kan exempelvis nämna vikten av att sänka trösklarna för småskaligt företagande att kunna växa och skapa jobb. Vi ser att många startup-företag lämnar Sverige eller köps upp. Det är viktigt för utvecklingen av den svenska digitala ekonomin att se över hur vi kan säkra att fler av de mest innovativa verksamheterna stannar kvar i Sverige, t.ex. genom bättre möjligheter till investeringar. Det gynnar både ekonomin och den teknologiska kunskapsutvecklingen i Sverige. I den framväxande delningsekonomin krävs vidare förenklade regler för mikroföretag där exempelvis skatten tas ut som en enkel schablonskatt på omsättningen. Skatteverket måste också kunna erbjuda möjligheten att via digitala plattformar betala in skatten kontinuerligt och i realtid få information om ersättningar i trygghetssystemen uppdaterad och redovisad. Detta var några konkreta exempel för att belysa vikten av regelförenklningar och som vi mer detaljerat avser att återkomma till i andra sammanhang.

Det har under de senaste 10–15 åren genomförts en rad olika utredningar och kartläggningar av hur myndigheterna bedriver sitt regelförenklingsarbete och hur de kan arbeta framöver. Det saknas dock en samlad överblick av det som framkommit i rapporterna, hur resultaten har tagits om hand, om olika förslag har genomförts och vilken effekt de i så fall haft. En sådan sammanställning skulle medföra ökade möjligheter att via modern sökteknik identifiera de olika lager och nivåer av regler som skapar byråkratiska hinder. Vi menar att regeringen bör ta fram en sammanställning i linje med det anförda och påbörja ett genomgripande systematiskt regelförenklingsarbete med särskilt fokus på att regelverken ska fungera i ett allt mer digitaliserat samhälle och minska regelbördan för små företag och mikroföretag.

Detta är något som riksdagen bör ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

11. Övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag, punkt 8 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 8 och 9 samt avslår motionerna

2020/21:265 av Alexander Christiansson och Markus Wiechel (båda SD),

2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2,

2020/21:970 av Sten Bergheden (M),

2020/21:1170 av Jan Ericson (M),

2020/21:1196 av Edward Riedl (M) yrkande 1,

2020/21:2462 av Marta Obminska (M),

2020/21:2477 av Dag Larsson m.fl. (S) yrkande 6,

2020/21:2798 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1, 2 och 4,

2020/21:2853 av Lars Beckman (M),

2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 3,

2020/21:2921 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 29,

2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkandena 3 och 9,

2020/21:3100 av Josefin Malmqvist m.fl. (M) yrkande 6,

2020/21:3488 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 och

2020/21:3675 av Magdalena Schröder (M).

Ställningstagande

Jag vill inledningsvis framhålla att ju färre och mer ändamålsenliga regler företag har att förhålla sig till desto lättare är det för företagen att göra rätt och kunna fokusera på sin kärnverksamhet. Färre och enklare regler leder även till minskade administrativa kostnader för det enskilda företaget, vilket även är till gagn för hela samhället.

Regelgivning utförs av en rad offentliga aktörer, och jag vill påstå att samordningen är så pass dålig att företag har svårt att få en överblick över vilka regler som gäller och vilka insatser och regelförändringar som pågår och planeras framöver. I stället för att relevant information finns samlad på ett ställe tvingas företag söka på olika platser och det är många gånger svårt att bilda sig en uppfattning om vilka regler som gäller och hur man ska göra för att göra rätt. Jag vill därför framhålla att en central plattform för denna typ av information kan göra det mer transparent för företagen när olika regelarbeten börjar och slutar och hur man kan gå till väga för att lämna synpunkter. Jag

tror att en sådan plattform även kan stärka företagarperspektivet i regel­ givningen och motverka problem som att företag får kort om tid på sig för anpassning till nya regler.

En annan åtgärd som jag ser som viktig för att minska regelbördan för företag är att ett s.k. förenklingsforum inrättas. I Danmark infördes 2015 ett särskilt implementeringsråd med uppgift att bidra i arbetet mot överimplemen­ tering av EU-direktiv i dansk lagstiftning. I rådet fanns representanter från näringsliv, arbetstagarorganisationer, brukarorganisationer och sakkunnig expertis, och man gav förslag till regeringen kopplat till kommande EU-rätts­ akter och genomförandet av nya och förändrade direktiv. Rådets arbete har visat sig vara mycket effektivt och man fick ett utökat uppdrag 2019. Rådet bytte då namn till Erhvervslivets EU- og Regelforum och uppdraget breddades till att även omfatta förslag till förenklingar av regler som följer av nationell rätt. Jag menar att Sverige bör dra lärdom av Danmarks arbete i detta hän­ seende och inrätta ett förenklingsforum likt det danska. Det är också vad Till­ växtverket framhåller i den rapport som publicerades våren 2020 som redo­ visats i det föregående. I förenklingsforumets uppdrag bör ett mandat att lämna förslag som hanteras enligt principen ”följ eller förklara” vara centralt. Det betyder att regeringen offentligt måste motivera sådana förslag som inte följer forumets rekommendationer. Förenklingsforumet bör vidare ha en centralt placerad roll i regelgivningsprocessen, som i övrigt även bör utvecklas i enlig­ het med vad som framhålls i Tillväxtverkets rapport.

Sammanfattningsvis anser jag att regeringen bör inrätta dels en central plattform för regelgivning, dels ett förenklingsforum, allt i enlighet med det anförda. Detta är något som riksdagen bör ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

12. Mål och strategier, punkt 9 (M, SD)

av Lars Hjälmered (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Lotta Olsson (M), Tobias Andersson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5 och
2020/21:3486 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 8.

Ställningstagande

I det föregående har vi påtalat vikten av enklare och bättre utformade regler för att stärka det svenska näringslivet. Vi har även i olika delar framfört förslag på regelförenklande åtgärder som företrädarna för våra respektive partier menar att regeringen bör vidta. Ett annat område som knyter an till att utforma enklare och mer ändamålsenliga regler och som vi ser som mycket problematiskt för svenska företag är myndigheternas långa handläggningstider. Ett tydligt exempel är de många gånger ohållbart långa handläggningstiderna vid olika typer av miljötillstånd. Att en del ansökningar kan ta upp till tio år att handlägga är inte rimligt. Det är heller inte rimligt att handläggningsprocesserna många gånger är oklara och emellanåt oförutsebara. Detta är bara ett par exempel bland många.

Vi är medvetna om att riksdagen tidigare har beslutat om flera tillkännagivanden som rör myndigheternas handläggningstider samt att regeringen har angett flera av tillkännagivandena som slutbehandlade och då redovisat de åtgärder som man vidtagit med anledning av tillkännagivandena. Vi kan dock konstatera att de grundläggande problemen med långa handläggningstider vid landets myndigheter kvarstår. Vi menar att regeringen därför bör ge berörda myndigheter i uppdrag att identifiera processer där det förekommer kostsamma och långa handläggningstider. Därefter bör regeringen ta fram mål och strategier för myndigheterna med syftet att åstadkomma rimliga handläggningstider.

Detta är något som riksdagen bör ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

13. Övrigt om handläggningstider och tillståndprocesser, punkt 10 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:663 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 14 och 15 samt

avslår motionerna

2020/21:45 av Martina Johansson (C) yrkandena 1–4,

2020/21:2808 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 13 och

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 10 och 24.

Ställningstagande

Som framgår av det föregående menar vi att kortare handläggningstider hos myndigheterna är en betydelsefull del i att stärka konkurrenskraften hos svenska företag. Långdragna handlägningsprocesser begränsar företagens möjligheter att bedriva sin verksamhet när de söker olika tillstånd för att expandera eller öppna ny verksamhet. Många gånger kan företag hamna i administrativa loopar där ärendet bollas mellan olika kommunala aktörer och statliga myndigheter utan att det finns en fastslagen tidsgräns för hur länge ett ärende får handläggas. Exempelvis upplever många industriföretagare problem med att miljötillstånd för nya industrifastigheter drar ut på tiden samtidigt som affärsmöjligheterna är mycket goda för t.ex. export till växande ekonomier. Uteblivna intäkter är kostsamt såväl för företagen som för samhället som förlorar både arbetstillfällen och skatteintäkter som vida överstiger kostnaden för ett tillräckligt antal handläggare. Här vill vi särskilt påtala att hanteringsprocessen vid olika typer av överklaganden behöver förenklas.

Vi menar att regeringen mot bakgrund av det anförda bör införa en tidsgräns för hur länge tillståndsansökningar får handläggas samt vidta åtgärder för att handläggning av miljötillstånd i större omfattning än i dag får en proaktiv och behjälplig inriktning gentemot företag som vill expandera.

Detta är något som riksdagen bör ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

14. Övrigt om handläggningstider och tillståndsprocesser, punkt 10 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:2808 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 13 och

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 10 och 24 samt avslår motionerna

2020/21:45 av Martina Johansson (C) yrkandena 1–4 och

2020/21:663 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 14 och 15.

Ställningstagande

För många företag är det nödvändigt att ha kontakt med myndigheterna i olika frågor. Det kan handla om olika tillstånd som behövs för att driva verksamheten eller andra typer av uppgifter som ska lämnas när ett företag ska starta

eller växa. Jag vill understryka att myndigheternas service till företag kan vara helt avgörande för ett företags utveckling och att betydande åtgärder behöver vidtas för att företags kontakter med myndigheter ska bli smidigare och handläggningen hos myndigheterna ska bli mer förutsebar. För att komma till rätta med detta menar jag att det bör finnas tydligt definierade och tidsatta garantier för vilken service en företagare ska kunna vänta sig från myndigheterna. Vidare bör det regleras hur företagen ska kompenseras om myndigheten inte klarar av att leva upp till denna garanti.

I anslutning till detta vill jag särskilt framhålla att svensk industri under hela 2010-talet haft en negativ utveckling i förhållande till industrin i länder som liknar Sverige, vilket delvis kan härledas till de långa tillståndsprocesser som finns hos myndigheterna. Förutom att det är en konkurrenskraftsfråga är det även en fråga som rör klimatet. Det är inte bara strategiska miljöprojekt, utan hela innovations- och utvecklingskedjan hos svenska industrier hämmas av de svenska tillståndsprocesserna som på många sätt har sitt ursprung i en miljö- och klimatpolitik som motverkar svensk industriproduktion. Det finns därför anledning att göra en större översyn av den prövningsorganisation som står i vägen för att reducera omfattningen av tillståndsprocesserna och på så vis förkorta dem.

Sammanfattningsvis anser jag att regeringen bör utreda möjligheten att införa s.k. servicegarantier för företagen i syfte att bidra till en snabbare samt mer kvalitativ och förutsebar myndighetsservice. Regeringen bör även vidta nödvändiga åtgärder för att förkorta industrins tillståndsprocesser.

Detta är något som riksdagen bör ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

15. En dörr in, punkt 11 (M, SD, KD, L)

av Lars Hjälmered (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Lotta Olsson (M), Tobias Andersson (SD), Camilla Brodin (KD), Joar Forssell (L) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 4,
2020/21:3486 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 10 och
2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 2.

Ställningstagande

Företagare behöver i dag lämna in samma typer av uppgifter till flera olika myndigheter. För att minska företagens administrativa kostnader och för att förenkla företagens uppgiftslämnande krävs enhetliga och nationella lösningar som är användarvänliga och som underlättar informationsutbyte mellan myndigheter. Ett sådant system skulle minska tiden som företag behöver lägga på administration och samtidigt öka tiden som de kan lägga på sin kärnverksamhet, dvs. att skapa värde och jobb, samt även minska risken för felrapportering. Vi ser således stora fördelar med ett samordnat system som innebär att företag bara behöver lämna en uppgift en gång till myndigheterna enligt konceptet ”En dörr in”. Det är därför vår mening att regeringen bör genomföra konceptet ”En dörr in” i linje med det anförda för att underlätta företagens uppgiftslämnande.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

16. Övrigt om företagens uppgiftslämnande, punkt 12 (M)

av Lars Hjälmered (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Lotta Olsson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3486 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 13 och avslår motionerna

2020/21:328 av Rickard Nordin (C) yrkandena 2 och 3,

2020/21:572 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 1,

2020/21:940 av Sten Bergheden (M),

2020/21:1189 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 7 och

2020/21:3430 av Tina Acketoft m.fl. (L) yrkande 2.

Ställningstagande

Digitaliseringen medför stora möjligheter att underlätta för medborgare och företag liksom att minska den offentliga byråkratin. Exempelvis har Skatteverket med digitala hjälpmedel för områden som deklARATIONER bidragit med stor nytta, vilket är bra. Det finns dock mycket kvar att göra och regeringen har enligt vår uppfattning inte varit särskilt aktiv när det gäller att utnyttja digitaliseringens fördelar till att förenkla och underlätta för svenska företag. Det svenska digitaliseringsarbetet har samtidigt försvärats av regeringens

haverier när det gäller att hantera allvarliga brister i datasystemen hos samhällsviktiga aktörer som Transportstyrelsen och Affärsverket svenska kraftnät. Dessa skandaler sätter emellertid fingret på att utveckling och användning av datasystem kräver förstklassigt säkerhetsarbete. Andra länder har kommit betydligt längre än Sverige i detta hänseende och det är nödvändigt att Sverige växla upp sitt arbete. I arbetet bör man ta lärdom av andra länder som t.ex. Danmark och Estland. I Danmark sköts i princip alla kommunikation mellan företag och myndigheter digitalt. Estland är enligt vår uppfattning en tydlig förebild när det gäller digitalisering och regelförenkling som Sverige bör ha som referens för kommande reformer.

Vi menar att regeringen bör överväga att utveckla och införa fler digitala verktyg för att bidra till regelförenklingar för företagare. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

17. Övrigt om företagens uppgiftslämnande, punkt 12 (C)

av Helena Lindahl (C) och Peter Helander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:572 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 1 och

2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 7,

bifaller delvis motion

2020/21:328 av Rickard Nordin (C) yrkandena 2 och 3 samt

avslår motionerna

2020/21:940 av Sten Bergheden (M),

2020/21:1189 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2020/21:3430 av Tina Acketoft m.fl. (L) yrkande 2 och

2020/21:3486 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 13.

Ställningstagande

Ett återkommande problem som många gånger sätter käppar i hjulen för företag runt om i landet är de många kontakter som företag behöver ha med olika myndigheter, ofta i samma fråga. Att driva företag inom exempelvis besöksnäringen medför återkommande kontakter med många olika myndigheter och innebär ett omfattande uppgiftslämnande. Att behöva lämna samma uppgifter flera gånger är betungande för företagen. Det tar tid och kostar pengar som i stället skulle kunna läggas på verksamheten. Lagar, regler och myndigheternas verksamheter måste utformas och tillämpas på ett sätt som minimerar företagens administrativa börda och gör det enkelt.

Regeringen bör mot denna bakgrund vidta nödvändiga åtgärder för att företag inte ska behöva lämna samma uppgifter till myndigheter flera gånger och till flera olika ställen. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

18. Övrigt om företagens uppgiftslämnande, punkt 12 (L)

av Joar Forssell (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3430 av Tina Acketoft m.fl. (L) yrkande 2 och
avslår motionerna
2020/21:328 av Rickard Nordin (C) yrkandena 2 och 3,
2020/21:572 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 1,
2020/21:940 av Sten Bergheden (M),
2020/21:1189 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 7 och
2020/21:3486 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 13.

Ställningstagande

För att hela Sverige ska växa behövs det fler jobb i växande företag. Sverige behöver därför en företagsvänlig politik och det uppnås genom ett gynnsamt klimat för företagen och genom regelförenklingar. Tyvärr har utvecklingen de senaste åren gått åt fel håll; de administrativa kostnaderna för företagen till följd av regler har ökat. Detta är olyckligt eftersom den tid och de pengar som företagen behöver lägga på denna administration hade de istället kunna lägga på att utveckla sin verksamhet och sina affärsidéer. Jag vill således att det ska bli enklare att starta och driva företag och anser att det är ett arbete som behöver prioriteras av regeringen och dess myndigheter. I detta sammanhang vill jag särskilt framhålla problemet med att många myndigheter kräver inrapportering av samma uppgifter, många gånger för att varje myndighet har egna system för datahantering. Detta är något som skapar ökad administration och är särskilt betungande för mindre företag. Ökade möjligheter till samordnad informationsinhämtning mellan myndigheter skulle enligt min mening minska de administrativa kostnaderna företag och samtidigt minska risken för att företagen av misstag lämnar felaktiga uppgifter.

Jag är medveten om att förordningen (2018:1264) om digitalt inhämtande av uppgifter från företag infördes för några år sedan för att underlätta företagens myndighetskontakter och uppgiftslämnande. Av förordningen framgår

att myndigheter ska eftersträva att utveckla system för digitalt uppgiftslämnande och att en myndighet så långt det är möjligt ska använda sådana uppgifter om företag som finns tillgängliga inom statsförvaltningen så att företag inte behöver lämna samma uppgifter flera gånger. Under föregående riksmöte tvingades dock regeringen i sin egen skrivelse till riksdagen (skr. 2019/20:42) konstatera att förordningen ännu inte har fått fullt genomslag, bl.a. för att myndigheter kan göra varierande bedömningar av hur långt det är möjligt att återanvända sådan information som redan finns tillgänglig inom statsförvaltningen. Jag menar att det därför är angeläget att regeringen följer upp genomslaget av den nya förordningen och genom sin myndighetsstyrning säkerställer att myndigheterna fullt ut utnyttjar de möjligheter som finns att minska företagens regelkostnader.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

19. Implementeringsråd, punkt 13 (M, SD)

av Lars Hjalmered (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Lotta Olsson (M), Tobias Andersson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6,

2020/21:3476 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 6 och

2020/21:3486 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 7.

Ställningstagande

När det gäller genomförande av EU-lagstiftning i nationell rätt kan vi konstatera att Danmark 2015 inrättade ett implementeringsråd med uppgiften att bidra i arbetet mot överimplementering av EU-direktiv i dansk lagstiftning. Syftet med rådet är att värna om Danmarks konkurrenskraft. I sitt arbete utgår rådet från några viktiga principer: att inte överskrida minimikraven i EU:s regelverk, att lagstiftningen inte missgynnar danska företag, att nyttja undantag när det är möjligt, att försöka nyttja andra alternativ än regelverk när det går samt att inte införa nya regelverk före den sista tidpunkten för införlivande.

Vi menar att en rimlig åtgärd för att motverka överimplementering av EU-regler är att regeringen inrättar ett implementeringsråd med inspiration från bl.a. Danmark och de förslag som lämnats av Tillväxtverket. Detta är något som riksdagen bör ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

20. Kartläggning av överimplementering, punkt 14 (SD, KD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD), Camilla Brodin (KD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 7.

Ställningstagande

Riksdagen tillkännagav 2019 att regeringen bör verka för att EU-direktiv ska genomföras i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar företagets konkurrenskraft. Vi vill understryka att riksdagen i tillkännagivandet angav att utgångspunkten i detta arbete bör vara att EU-direktiv ska införas på miniminivå i nationell lagstiftning. Dessvärre har regeringen – som i övrigt också visat sig vara i det närmaste handlingsförlamad när det gäller att vidta regel-förenklande åtgärder – inte gjort särskilt mycket på detta område. I anslutning till det tillkännagivande som riksdagen redan beslutat om vill vi framföra att det även finns utrymme för myndigheterna att spela en mer aktiv roll när det gäller att motverka överimplementering av EU-rätt. Regeringen bör därför ge relevanta myndigheter i uppdrag att återkommande kartlägga sina respektive områden för att synliggöra på vilket sätt Sverige överimplementerar EU-regler. Som en del av denna process bör myndigheterna även lämna eventuella förslag om hur överimplementerade regler kan göras om.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

21. Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning, punkt 15 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4 och
avslår motionerna
2020/21:980 av Betty Malmberg (M) yrkande 2,

2020/21:2808 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 12 och
2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 12.

Ställningstagande

När nya regler tas fram är det angeläget att de står i proportion till de mål och problem som reglerna är tänkta att lösa, vilket inte alltid är fallet. I förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning regleras hur förvaltningsmyndigheter under regeringen ska arbeta med konsekvensutredningar vid införande av nya föreskrifter. Vi anser att det är viktigt att förvaltningsmyndigheterna konsekvent följer förordningens bestämmelser och även att förordningen bör reformeras och stärkas. Detta är inte minst angeläget vid genomförandet av EU-direktiv i svensk lagstiftning där s.k. gold-plating är vanligt förekommande. Konsekvensutredningsförordningen föreskriver att det ska göras en bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU. Regeringen bör skärpa denna skrivning och revidera förordningen så att det framgår att regelgivaren ska beskriva effekterna av när svenska regler föreslås gå utöver vad som krävs av EU:s lagstiftning.

Detta är något som riksdagen bör ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

22. Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning, punkt 15 (C)

av Helena Lindahl (C) och Peter Helander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 12 och
avslår motionerna

2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4,

2020/21:980 av Betty Malmberg (M) yrkande 2 och

2020/21:2808 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 12.

Ställningstagande

Genomförandet av EU-direktiv i svensk rätt har blivit ett återkommande gissel för svenska företag genom att Sverige ofta överimplementerar EU:s regelverk. Det är inte rimligt att svenska företag får bära onödiga kostnader för att genomförandet av EU-regler i svensk rätt i många fall går utöver vad som krävs av

det bakomliggande direktivet. Detta är kännbart för hela det svenska näringslivet i allmänhet och för små företag med begränsade resurser i synnerhet. Överimplementeringen är ett konkurrenskraftsproblem för hela Sverige och för att minska dessa problem menar vi att Sverige bör övergå till att som standard direktimplementera EU-direktiv.

Detta är något som riksdagen bör ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

23. Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning, punkt 15 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:2808 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 12 och
avslår motionerna
2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4,
2020/21:980 av Betty Malmberg (M) yrkande 2 och
2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 12.

Ställningstagande

En stor del av den lagstiftning i Sverige som påverkar företag har sin grund i lagstiftning från EU. Riksdagen har tidigare tillkännagett för regeringen att den bör verka för att EU-direktiv ska genomföras i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar företagets konkurrenskraft. Utgångspunkten bör i dessa fall vara att EU-direktiv ska införas på miniminivå i nationell lagstiftning. Jag anser dock att det behövs ytterligare åtgärder för att motverka överimplementeringen av EU-direktiv för att svenska företag ska få rimligare konkurrensvillkor. I Danmark genomför man s.k. grannkontroller. Detta innebär att det danska genomförandet av EU-direktiv jämförs med hur grannländer eller andra relevanta länder har genomfört lagstiftningen. Syftet med jämförelsen är att upptäcka om danska företag är missgynnade av det danska genomförandet, och om så är fallet föreslås förändringar i de regler som reglerar genomförandet. Jag anser att även Sverige borde kunna införa ett liknande system. Regeringen bör därför utreda hur Sverige skulle kunna arbeta med strukturerade grannkontroller.

Detta är något som riksdagen bör ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

24. En regel in, en regel ut, punkt 16 (SD, KD, L)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD), Camilla Brodin (KD), Joar Forssell (L) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 3 och
2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 4.

Ställningstagande

Det är vår mening att nya modeller för att skydda företag mot ständigt växande pålagor behöver användas för att på så sätt minska företagens regelkrångel. Vi är förespråkare av att principen ”En regel in, en regel ut” införs och är vägledande vid all regelgivning. Principen innebär att när nya regler införs ska regellättnader för företag genomföras i minst motsvarande omfattning. Det bör garantera att den samlade regelbördan för den som berörs av en ny regel i vart fall inte ökar. Vi anser således att regeringen bör införa principen ”En regel in, en regel ut”.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

25. Solnedgångsklausuler och andra regelförenklande åtgärder, punkt 17 (C)

av Helena Lindahl (C) och Peter Helander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 14 och
avslår motionerna
2020/21:1712 av Ida Drougge (M) och
2020/21:3015 av Lars Püss (M).

Ställningstagande

Med anledning av det omfattande regelkrångel som många företagare i dag upplever är det viktigt att nya lagar och regler som införs uppfyller sina syften.

Vi anser därför att regeringen bör pröva att använda s.k. solnedgångsklausuler när nya lagar och regler införs. Detta skulle innebära att nya lagar och regler utvärderas efter en viss tid för att se om de uppfyller sitt syfte. Om det då visar sig att de inte behövs skulle dessa lagar och regler upphöra att gälla. Vi är medvetna om att riksdagen våren 2020 riktade ett tillkännagivande till regeringen med denna innebörd. Eftersom regeringen ännu inte har tagit tag i denna fråga menar vi att riksdagen på nytt bör uppmana regeringen att använda solnedgångsklausuler. Vi menar dessutom att riksdagen bör förtydliga att sådana klausuler kan ha ett brett tillämpningsområde. Ett tydligt exempel på detta är de s.k. riksintressena. Ungefär halva Sverige är i dag klassat som statligt riksintresse, något som försvårar t.ex. både kommersiellt och samhällsnyttigt byggande. De myndigheter som identifierar var riksintressen finns tenderar allt som oftast att vara oprecisa när dessa områden pekas ut vilket innebär satt en död hand läggs över stora områden. I dessa fall skulle en solnedgångsklausul i regelverket göra att riksintressen avskrivs om de inte aktualiserats eller tagits i anspråk inom en viss tid, eller att frågan åtminstone lyfts med den myndighet som fortfarande anser att området ska vara ett riksintresse, t.ex. Försvarsmakten.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

26. Regelrådet och konsekvensutredningar, punkt 18 (M)

av Lars Hjälmered (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Lotta Olsson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:3476 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2 och 3 i denna del och

2020/21:3486 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkandena 1–4 och avslår motionerna

2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 3,

2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2,

2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 8,

2020/21:2925 av Per Åsling m.fl. (C) yrkande 19,

2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 8,

2020/21:3291 av Martin Ådahl och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 2 och

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 5 och 6.

Ställningstagande

Regelrådet har ett viktigt uppdrag inom ramen för regelförenklaringsarbetet genom att granska förslag till nya regler och tillhörande konsekvensutredningar utifrån reglernas effekter för företag. Regelrådet är sedan 2015 en del av Tillväxtverket. Det är vår uppfattning att denna organisatoriska lösning behöver utvärderas och att en sådan utvärdering även bör lämna förslag på hur rådet kan stärkas. Regelrådets mandat behöver breddas så att rådet i sina yttranden beaktar samtliga konsekvenser av regelgivning för företag och inte enbart företagens administrativa kostnader. Vidare bör Regelrådet ges i uppdrag att granska och ge råd om genomförandet av europeisk lag i Sverige. Fram till dess att denna utvärdering är färdigställd menar vi att Regelrådet behöver få tillräckliga och oberoende resurser inom Tillväxtverket för att kunna utveckla och kvalitetssäkra sin granskningsfunktion. Vidare ser vi att det finns behov av att komma till rätta med bristfälliga konsekvensutredningar. Enligt vår mening behöver Tillväxtverket intensifiera sina utbildningar för regelgivare i syfte att förbättra de kunskapsmässiga förutsättningarna för att upprätta konsekvensutredningar som håller hög kvalitet. Vi vill dessutom att regeringen stärker styrningen av kommittéer och annat utredningsarbete för att få fram bättre konsekvensutredningar.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

27. Regelrådet och konsekvensutredningar, punkt 18 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 3 samt avslår motionerna

2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2,

2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 8,

2020/21:2925 av Per Åsling m.fl. (C) yrkande 19,

2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 8,

2020/21:3291 av Martin Ådahl och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 2,

2020/21:3476 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2 och 3 i denna del,

2020/21:3486 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1–4 och

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 5 och 6.

Ställningstagande

En viktig del av regelförenklaringsarbetet genomförs av Regelrådet, som inrättades av den dåvarande regeringen 2008 för att verka för regelförenklingar för företag. Sedan januari 2015 är Regelrådet en organisation inom Tillväxtverket. Vi ser ett värde i att stärka Regelrådets kompetens och mandat. Vår uppfattning är att Regelrådet dock bör vara ett oberoende organ med placering under Statsrådsberedningen. Detta skulle ge rådet större tyngd, inflytande och möjlighet att komma in tidigare i processen när nya regler tas fram. För att ytterligare inskräpa vikten av arbetet med regelförenklingar anser vi att Regelrådet ska kunna stoppa förslag till regler med bristfällig konsekvensutredning. Denna stoppfunktion skulle innebära att en regel inte får införas förrän konsekvenserna av regelförslaget har utretts på ett godtagbart sätt. Först när Regelrådet anser att konsekvensutredningen uppfyller kraven i konsekvensutredningsförordningen bör förslaget gå vidare i processen. Dock ska Regelrådet endast kunna stoppa införandet av en ny regel under en viss tid. På så sätt sätts det press på regelgivare att ta fram bättre konsekvensutredningar.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

28. Regelrådet och konsekvensutredningar, punkt 18 (C)

av Helena Lindahl (C) och Peter Helander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 8 och
2020/21:2925 av Per Åsling m.fl. (C) yrkande 19 och
avslår motionerna
2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 3,
2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2,
2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 8,
2020/21:3291 av Martin Ådahl och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 2,
2020/21:3476 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2 och 3 i denna del,
2020/21:3486 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1–4 och
2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 5 och 6.

Ställningstagande

Sverige är i stort behov av reformer som stärker företagens konkurrenskraft, som lockar investeringar till Sverige och ger svenska företag större möjligheter

att skapa jobb och tillväxt. Antalet arbetade timmar behöver fortsätta öka om Sverige långsiktigt ska ha råd att behålla och utveckla välfärden.

Statliga ingripanden i form av regleringar eller andra åtgärder, sker för att antingen korrigera ett problem, förebygga att problem uppstår eller för att uppnå en från ett samhällsperspektiv önskvärd situation. Även om en åtgärd medför nytta för någon kan den också innebära en belastning för någon annan. En företagare i Sverige har ett mycket stort antal regelverk att ta hänsyn till och en uppsjö av myndighetskontakter att sköta. Varje missad kontakt och felaktigt ifyllt blankett kan få stora konsekvenser för ett litet företag. Handläggningstider och pappersarbete innebär en många gånger onödigtidsåtgång som i stället skulle kunna användas till att realisera den affärsidé som ligger till grund för företaget. Det är därför mycket angeläget att de som tar fram nya eller ändrade regler tar reda på vilka effekter reglerna kan få och tydliggöra redovisar det i en konsekvensutredning. Tyvärr kan vi konstatera att nästan hälften av de konsekvensutredningar som granskats av Regelrådet det senaste året har varit av undermålig kvalitet. Så kan det inte fortsätta. För att lagar och regler ska vara ändamålsenligt utformade och medföra så låga administrativa kostnader som möjligt för företag är det en grundläggande förutsättning att regelgivarna upprättar konsekvensutredningar som visar vilka effekter de nya reglerna väntas få. Regeringen måste därför vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa en hög kvalitet i konsekvensutredningarna.

Som vi framhållit i det föregående anser vi att det sätt som EU-direktiv ofta genomförs i svensk rätt är ett problem för svenska företag. Vi har också framhållit att Sverige i normalfallet inte bör införa mer långtgående krav än vad som behövs enligt direktiven från EU. Ett viktigt steg i en sådan utveckling kan vara att utveckla Regelrådets verksamhet och i ett sådant arbete hämta inspiration från det danska implementeringsrådet. Vi menar således att regeringen bör se över om Regelrådet kan förstärkas och ges ökade befogenheter i linje med det danska exemplet.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

29. Regelrådet och konsekvensutredningar, punkt 18 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 5 och 6 samt
avslår motionerna
2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 3,
2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2,

2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 8,
2020/21:2925 av Per Åsling m.fl. (C) yrkande 19,
2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 8,
2020/21:3291 av Martin Ådahl och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 2,
2020/21:3476 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2 och 3 i denna del och
2020/21:3486 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1–4.

Ställningstagande

Konsekvensutredningarna är centrala underlag för att i rätt skede av regelgivningsprocessen motverka regler som kan leda till onödiga administrativa kostnader för företag. Att höja konsekvensutredningarnas kvalitet är sedan flera år tillbaka ett av regeringens uttalade förenklingsmål. Regelrådets senaste årsrapport visar dock att konsekvensutredningarna påfallande ofta har brister som gör att de inte uppfyller kraven i konsekvensutredningsförordningen. Det finns flera högst anmärkningsvärda delar i detta. Det kan självklart inte vara så att de konsekvensutredningar som ligger till grund för hur lagar och regler utformas år efter år håller en undermålig kvalitet. Att regeringen dessutom inte tar tag i detta är häpnadsväckande. Det behövs fler och tydligare insatser för att konsekvensutredningarna ska hålla en god kvalitet och fylla sitt syfte. Jag menar exempelvis att arbetet med en konsekvensutredning bör innefatta att tidiga samrådsinsatser och att resultaten alltid bör redovisas i utredningen. När synpunkter från näringslivet inte tillmötesgår ska skälen för det beskrivas. Regeringen behöver även utveckla stödet till regelgivare när det gäller metoder som borgar för godtagbara konsekvensutredningar. Konsekvensutredningsförordningen bör vidare kompletteras med tydliga krav på uppföljning och utvärdering.

Vidare kan jag konstatera att Regelrådets granskning av konsekvensutredningar av föreslagna lagar och regler visar på brister i analysen av påverkan på företagets kostnader och konkurrensförhållanden. Detta gäller även de konsekvensutredningar som kommer från Regeringskansliet. Regelrådet har konstaterat att just kostnader och konkurrensförhållanden är aspekter som är av stor betydelse för företagets förutsättningar att arbeta och växa. Jag anser därför att Regelrådets uppgift och ställning ska stärkas genom att rådet blir ett obligatoriskt remissorgan för Regeringskansliets förslag. På så sätt skapas bättre möjligheter för såväl nya som ändrade lagar och regler att bli så ändamålsenliga som möjligt. Vidare vill jag framhålla att Regelrådet behöver komma in tidigare i processen för att motverka risken att bristfälliga konsekvensutredningar kommer att ligga till grund för nya lagar och regler. Jag menar att Regelrådet även i fortsättningen ska yttra sig över färdiga konsekvensutredningar men samtidigt bör få ett mandat att på utkaststadiet kräva kompletteringar av konsekvensutredningar innan regelgivningsprocessen fortskrider.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

30. Regelrådet och konsekvensutredningar, punkt 18 (L)

av Joar Forssell (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 8 och avslår motionerna

2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 3,

2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2,

2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 8,

2020/21:2925 av Per Åsling m.fl. (C) yrkande 19,

2020/21:3291 av Martin Ådahl och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 2,

2020/21:3476 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2 och 3 i denna del,

2020/21:3486 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1–4 och

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 5 och 6.

Ställningstagande

Sverige behöver en företagsvänlig politik och regelförenklingar är en grundläggande del i det. Utvecklingen ha dessvärre gått åt fel håll de senaste åren – de administrativa kostnaderna för företagen till följd av regler har ökat och kvaliteten i konsekvensutredningarna som ligger till grund för nya och ändrade regler har sjunkit. Detta är mycket olyckligt. Den tid och de pengar som företagen behöver lägga på administration hade de i stället kunnat lägga på att utveckla sin verksamhet och sina affärsidéer. Eftersom samhället förändras är det naturligt att nya regler och ändrade regler behövs i viss omfattning. Dessa regler bör dock vara så få som möjligt och i förekommande fall välmotiverade och ändamålsenligt utformade. I detta sammanhang vill jag därför framhålla betydelsen av att myndigheternas arbete med regelgivning har ett tydligt fokus på regelförenkling. Jag menar att regeringen måste göra det tydligt att myndigheter som beslutar om föreskrifter eller allmänna råd ska upprätta konsekvensutredningar för att analysera förslagets följder och kostnadsmissiga effekter för företagen. Skulle det vara så att en föreskrift kan påverka företags förutsättningar bör Regelrådet i förekommande fall alltid få tillfälle att yttra sig över konsekvensutredningen.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2020/21

2020/21:45 av Martina Johansson (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheter bör ges i uppdrag att gå igenom samtliga tillstånd som krävs för företag och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att utse en samordnare som tillsammans med företag granskar lagstiftningens krav i syfte att förenkla och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda om det går att ha olika krav på tillstånd för företagen beroende på storlek och hur länge de bedrivit verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa krav på myndigheter att även bistå med råd och stöd till företag i samband med tillståndsansökningar och tillsyn och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:265 av Alexander Christiansson och Markus Wiechel (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förenklade regler för nystartade företag och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:328 av Rickard Nordin (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en regel om att myndigheter inte bör få begära in uppgifter från företag om samma uppgifter finns hos annan myndighet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheter inte får begära in uppgifter under sommarsemestrarna om det inte finns tydliga skäl för det och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:572 av Peter Helander m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla och minimera företagens uppgiftslämnande och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:663 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en bortre tidsgräns för tillståndsansökningar och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vid handläggningen av miljötillstånd i större omfattning än i dag arbeta proaktivt och behjälpligt gentemot företag som vill expandera, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:704 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flytta Regelrådet från Tillväxtverket till Statsrådsberedningen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att systematisera regeringens och förvaltningsmyndigheternas arbete med regelförenkling och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en stoppfunktion för regler med bristfällig konsekvensutredning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statens myndigheter ska identifiera samt upprätta mål och strategier för de mest kostsamma handläggningstiderna för företag och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda inrättandet av ett implementeringsråd och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:940 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av uppgiftslämnningen från företag i syfte att minska arbetsbördan för företagare och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:944 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en tydlig strategi för hur man ska göra myndigheter och statliga verk mer företagsvänliga och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:970 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ge fler dispenser vid uppstart av företag och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:980 av Betty Malmberg (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge berörda myndigheter i uppdrag att utvärdera huruvida Tillväxtverkets utbildning om s.k. gold-plating har haft effekt på verksamheten och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1170 av Jan Ericson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att permanenta pandemins regelförenklningar för företagen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1189 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur de uppgifter företag lämnar in till staten kan användas gemensamt för att företag ska slippa dubbelarbete med uppgiftsinlämning till flera myndigheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:1196 av Edward Riedl (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att förbättra regelverken för småföretag och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1712 av Ida Drougge (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en regleringsgiljotinsprocess och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2462 av Marta Obminska (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetet med regelförenkling för företag bör fortsätta och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2477 av Dag Larsson m.fl. (S):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta behovet av att genomföra regelförenklningar för företagare och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2798 av Betty Malmberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att företagens regelkrångel måste minska och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelförenklaringsarbetet ska bli mer systematiskt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Tillväxtverket ska ges fortsatt uppdrag att mäta företagens regelkostnader, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att företagens regelkostnader ska minska och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att riksdagen årligen ska få en återrapportering om hur arbetet med regelförenklningar fortskrider, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:2808 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om strukturerade grannkontroller och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa servicegarantier för företagen i syfte att bidra till snabbare, kvalitativare och mer förutsägbar myndighetsservice och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2853 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast sätta upp konkreta mål för att regelkrånglet ska minska betydligt varje år och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2886 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bredda Regelrådets mandat och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om processen i samband med att nya regler som påverkar småföretagare antas och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2921 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C):

29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för regelverk som främjar innovation och utveckling och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2924 av Per Schöldberg m.fl. (C):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en sammanställning över de relevanta utredningar och motsvarande som gjorts avseende regelförenklingar i syfte att få fram en överblick och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla och minimera företagens uppgiftslämnande och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om Regelrådet kan förstärkas och ges ökade befogenheter och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelbördan för småföretag och mikroföretag bör minskas kraftigt och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör övergå till direktimplementering av EU-direktiv med EU:s miniminivå som standard och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en solnedgångsklausul som syftar till att fasa ut regler om de inte har använts under en viss tidsperiod och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att jämföra Sverige med andra länder avseende regelförenklaringsarbetet i syfte att identifiera utvecklingsområden och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2925 av Per Åsling m.fl. (C):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för att säkerställa kvaliteten i konsekvensanalyser och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3015 av Lars Püss (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införande av solnedgångsparagrafer och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3100 av Josefin Malmqvist m.fl. (M):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra ett genomgripande arbete i syfte att minska regelbördan för företag och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3262 av Arman Teimouri m.fl. (L):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att principen en regel in, en regel ut när det gäller lagstiftning som påverkar företagande bör prövas och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en s.k. dörr in-funktion bör skapas för landets företag som innebär att information endast behöver lämnas en gång till myndigheterna och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vid lagstiftning som kan påverka företagens förutsättningar ska myndigheter ge Regelrådet tillfälle att yttra sig över konsekvensutredningen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3291 av Martin Ådahl och Niels Paarup-Petersen (båda C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utforska möjligheten att en särskild digitaliseringsinstans i förhållande till Regelrådet tillsätts, som får till uppgift att löpande granska lagstiftning och myndighetsbeslut som blockerar och försvårar utvecklingen av digitala tjänster samt att rekommendera åtgärder för att göra dessa digitala tjänster tillgängliga, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:3430 av Tina Acketoft m.fl. (L):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en uppföljning av myndigheternas genomförande av förordningen (2018:1264) om digitalt inhämtande av uppgifter från företag och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3476 av Karin Enström m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det behövs en oberoende översyn av konsekvensutredningsförordningen och hela processen med konsekvensutredningsarbetet i Sverige samt tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera och stärka Regelrådet och det regelförenklade arbete som bedrivs av regeringen och myndigheterna och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa en sammanhållen process som drivs av regeringen för att hålla ihop och driva regelförenklingsarbetet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen årligen genom en särskild skrivelse bör åiterrapportera till riksdagen om hur arbetet med regelförenklingsarbetet fortskrider, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett implementeringsråd, som har till uppgift att granska och bedöma de samhällsekonomiska konsekvenserna av implementering av EU-lagstiftning, och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3486 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka Regelrådets funktion och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Regelrådet måste involveras tidigare i lagstiftningsprocessen samt att det ska vara möjligt att återremittera bristfälliga konsekvensbeskrivningar till Regelrådet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Regelrådet bör få ett uppdrag att bistå lagstiftare och utredare i att utforma konsekvensbeskrivningar av god kvalitet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en möjlighet för Regelrådet att föreslå att en lagstiftning med bristfällig konsekvensutredning analyseras på nytt och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att systematiskt tillvarata och analysera Tillväxtverkets reformförslag i slutrapporten från regeringens förenklingsresa och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa en sammanhållen process i Regeringskansliet för att hålla ihop regelförbättringsarbetet och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett implementeringsråd, som har till uppgift att granska och bedöma konsekvenserna av implementering av EU-lagstiftning för företagare, och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge myndigheter i uppdrag att identifiera kostsamma och långa handläggningstider samt sätta upp mål och strategier för att förkorta dessa och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge fler myndigheter uttalade uppdrag att arbeta med regelförenkling och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta företagets kontakter med myndigheter genom att utveckla konceptet ”En dörr in” och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa fler digitala verktyg för företagare för att minska regelkrångel och få till en billigare och mer effektiv administration och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3488 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det enklare att driva företag och genomföra genomgripande regelförenklingar och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3500 av Camilla Brodin m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en garanti att företag bara behöver lämna en uppgift en gång till myndigheterna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en sammanhållen handlingsplan med tydliga mätbara mål om hur regelbelastningen för företag ska minska och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa principen ”En regel in, en regel ut” och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Regelrådets uppgift och ställning ska stärkas och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra konsekvensutredningarna och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge relevanta myndigheter i uppdrag att kartlägga och synliggöra överimplementering av EU-regler inom sina områden och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett förenklingsforum och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en central plattform för regelgivning och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda servicegarantier med maxtider för myndighetshandläggning och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förkorta industrins tillståndsprocesser och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3675 av Magdalena Schröder (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av minskat regelkrångel för företag och tillkännager detta för regeringen.